

naša luč

1984

3

slovensko ljudsko pesništvo

Slovensko ljudsko slovstvo se je ohranilo skozi stoletja le v ustnem izročilu. Posamezne ljudske besedne umetnine v verzih ali v prozi so ustvarili nadarjeni posamezniki iz ljudstva. Njihovo ime se ni ohranilo. To so bili potujoči pevci, godci, preprosti ljudje, duhovniki in učitelji. Ohranjali pa so jih ljudski pevci („pod lipo“), potujoči študentje, božjepotniki, predice, kosci in žanjice.

LEGENDNE PESMI

Te zajemajo največkrat svobodno oblikovano snov iz svetopisemskih zgodb ali pa izmišljen dogodek iz Kristusovega življenja ali življenja svetnikov. V slovenskih narodnih legendah sta zelo priljubljena Kristus in apostol Peter, ki potujeta po naših krajih in doživljata različne dogodbe.

BALADE

Balade so bolj tragične, težje po zgoščanem risanju dogodkov in le v skopih obrisih očrtujejo razvoj dejanja, ki se nesrečno konča.

ROMANCE

Romance so vedrejše. Njih predmet so ljubezen, zvestoba, plemenitost, boj krščanskih junakov s Turki, življenje po gradovih in lepota viteških žená in deklet.

ŽIVALSKÉ PESMI

V živalskih pesmih ali basnih nastopajo živali, ki imajo izrazite človeške lastnosti: mislijo in govorijo. V vseh basnih ima ista žival enake lastnosti: lisica je vedno zvita, zajec bojazljiv, medved neroden, osel neumen... Na koncu zgodbe je navadno pouk v obliki pregovora.

LIRSKÉ PESMI

Te spremljajo človekovo življenje od rojstva do smrti. Mogoče jih je razvrstiti v pesmi letnega cikla, pe-

smi človekovega življenjskega kroga in pesmi posameznih stanov.

● PESMI LETNEGA CIKLA:

— KOLEDNICE ali obhodne pesmi imajo vedno priprošnjiški značaj. Najbolj znane so tiste iz božično-novoletnega časa, a v nekaterih slovenskih pokrajinah se pojejo tudi v drugih letnih časih.

— JURJEVSKE PESMI so se ohranile s pastirsko šego jurjevanja, pomladnega obredja za obrambo živine, rodovitnost polja in srečo pri hiši.

— KRESNE PESMI so nastale v okviru največjega poletnega praznika, kresa, ki ga je krščanstvo prekrilo z likom Janeza Krstnika, Šentjanža.

— NABOŽNE PESMI izvirajo iz krščanstva in se pojó na različne praznike v letu.

*Prišel bo sveti Vid,
češnje zorijo,
fantje na travniku
roč'ce kosijo.
Vsak že ima kosó
sí jo nabrusil bo,
v jutru pa, ko je svit,
grejo kosit.*

*Prišel bo svet' Mihel
v naše gorice,
grodje 'mo prešali,
pili 'mo vince.
Prišel bo svet' Martin,
'z mošta postane vin',
žegal ga bo Martin,
jaz ga bom pil!*

*Prišel bo svet' božič
pred novim letom,
tedaj se bo ženil fant
s svojim dekletom.
Kmet bo koline 'mel
in sí bo vrskal, pel,
svatba vesela bo:
juhe, juhej!*

● PESMI ŽIVLJENJSKEGA KROGA

— OTROŠKE PESMI-USPAVANKE so prisrčno tople.

— LJUBEZENSKE IN ZALJUBLJENE PESMI so do danes najbolj žive. Fantovske so bolj čutno razgibane, dekliske bolj trpno razpoloženjske. Vseeno pa je splošno njihov ton lahkoten, mladosten in sproščen.

— ŽENITOVANJSKE PESMI so dokaj raznotere, ker je bilo šeg ob ženitovanju zelo veliko.

— OBSMRTNICE so izražale hvalo umrlega in žalost zaradi njegovega odhoda. Danes so še žive obsmrtnice, vezane na šego bedenja pri mrliču. Govoré o minljivosti človeškega življenja in o nenadnosti smrti.

● PESMI RAZNIH SKUPIN

— PIVSKE PESMI utrjujejo pivsko družabnost. So prešerno vesele. Zdravice in napitnice povečujejo trto in vino.

— ŠALJIVE PESMI so bile pogosto zabavljice na prebivavce določenih krajev ali na stiske samskega, posebno pa še zakonskega stanu.

— KMEČKE PESMI pojó o posameznih kmečkih delih ali pa o kmetovem življenju in delu skoz vse leto.

— PESMI O PODEŽELSKIH OBRATIH (čevljarjih, kovačih, krojačih) so pogosto šaljive.

— VOJAŠKE PESMI. Zanje je značilen žalosten, včasih kar solzav ton, ker je bila včasih vojaška služba dosmrtna. V mlajših vojaških pesmih se rada družita domovinska in verska misel.

Naslovna slika:

*Sveta sí, zemlja, in blagor mu,
komur plodiš . . . ,
daješ sena in otave za vola, ki vlačil
je brano,
hodil pred plugom in družno potil
se z oračem . . .*

(O. Župančič: Duma)

Revija Cerkev v sedanjem svetu (Ljubljana, 1983/11-12) je prinesla članek ČLOVEK KOT OBLIKOVAVEC SVOJE USODE, ki ga je napisal France Bučar. Iz njega ponatiskujemo nekaj ugotovitev.

Zastopanje določenega vzorca neke družbene ureditve z vidika verskih načel nujno vodi v klerikalizem. Razumljivo, da je nevarnost istovetenja s konkretno družbeno ureditvijo toliko večja, ker želi sleherni politični sistem pridobiti na svojo stran moralno silo (Cerkev), ki tako odločilno vpliva na ravnanje državljanov. Celo politični sistem, ki ji ni naklonjen.

Stavljati Cerkev v službo prav določene ureditve, pa naj bo to tudi po uradnih izjavah samoupravna, je izrazit primer sodobnega klerikalizma, ki po svoji naravi ni popolnoma nič drugačen, kot je bil klerikalizem v preteklosti. Dokazovati svojo vdanost neki družbeni ureditvi s tem, da molči ob kršenju tistih velikih vrednot, ki so podlaga in utemeljitev njene vloge kot družbene ustanove, pa bi pomenil za Cerkev lastno izločitev iz družbe. To je med drugim prav geslo tistih, ki vidijo v ločitvi Cerkve in države družbeni geto za Cerkev: izrinili jo iz države kot dejavnik, ki vpliva na ravnanje državljanov.

Na drugi strani pa je človek kot osebnost svoboden v toliko, kolikor si ohranja notranjo svobodo, svobodo odzivanja na okolje. Predmet manipulacije drugih je lahko le tisti, ki nima notranje moči, da bi ostal svoboden, da bi se lahko odločal v skladu s svojim prepričanjem. Svobodo si posameznik lahko ohranja le v svojem notranjem odnosu do zunanje-ga sveta: da lahko sam s sabo upravlja, da si ne dopusti odvzeti svoje osebnosti. Dokler pa ostane to, mu nobena manipulacija ne more blizu. Ostaja oblikovavec svoje usode.

Najbolj so pritisnjeni k tlom tisti, ki so se pustili ujeti strahu. Strah jih je, da bi bili živi ljudje, ki samostojno mislijo, delajo. Strah, ker nimajo v sebi dejavne sile. „Saj kot posameznik ne moreš nič. Če si pameten, se predvsem ne upiraj in delaj tisto in tako, kot ti je naročeno!“

S to filozofijo smo sami, vnaprej in nepreklicno pristali na to, da iz osebnosti postanemo predmet, s katerim delajo drugi, ukrepajo v našem imenu in namesto nas. Zgodovino pa delajo ljudje. Pa ne samo zgodovino, tudi sedanost. Spreminjati sedanost, ustvarjati bodočnost, pomeni oblikovati ljudi v osebnosti, ki so pripravljene in sposobne odgovarjati na izziv okolja v skladu s svojim prepričanjem. Ljudi, ki so pripravljene sprejeti borbo; ki jih ni strah.

Prav taki ljudje pa bodo v največji meri oblikovali tako današnji kot jutrišnji svet. Družbeni svet, v katerem ni ljudi, ki bi samostojno odločali in se odzivali, pa se prazni oziroma se spreminja v predmetni svet stvari. Pamet popolnega prillčenja je zato evangelij smrti. Svet postaja neobljuden. Kdo drug ga more ponovno poseliti kot ljudje? Ljudje pa smo ljudje zato in kolikor smo osebnosti s svobodno voljo in velikimi нравnimi vrednotami, ki jo usmerjajo.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

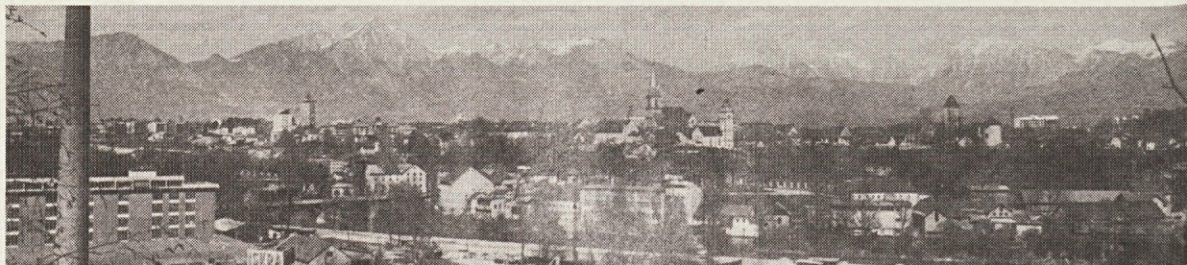
Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	400 fran.
Francija	60 fran.
Italija	12.000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	60 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštnine v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

kaj je pa domá novega?

KRANJ, staro središče Gorenjske, leži v slikovitem svetu na skalnem pomolu med Savo in Kokro.

na sploh

25 SLOVENSКИH SPONZORJEV-DONATORJEV,

ki so finančno podprli organizacijo štirinajstih olimpijskih iger v Sarajevu, je dobilo plakete organizacijskega komiteja. Na slovesnosti v prostorih gospodarske zbornice je delegacija iz Bosne poudarila pomemben delež slovenskih podjetij pri gradnji velikega števila objektov v olimpijskem mestu. Posebno pohvaljena so bila gradbena podjetja, zlasti Imos, ki so se odlikovala po kvaliteti izvedenih del in točnosti.

REKORDNA PODRAŽITEV V SLOVENIJI

Slovenski statistični zavod je objavil nove podatke o podražitvi lani in še posebno v decembru. Tako so se cene na drobno povečale za 60,1 procent, kar je seveda rekordna podražitev v povojnem času. Ta nenavaden skok cen je celo za tri odstotke nad jugoslovanskim povprečjem. Le cene industrijskih izdelkov so se počasneje povečevale kot drugod po državi. Če bi bil skok cen olimpijska disciplina, bi verjetno dobili zlato medaljo.

NUJNA VZDRŽEVALNA DELA V KULTURNIH USTANOVAH

Kulturna skupnost Slovenije je zaradi omejenih denarnih sredstev za vzdrževalna dela na posebni seji določila prioriteto listo za čuvanje narodnega kulturnega bogastva. Skupnost ima

trenutno na razpolago le triindvajset milijonov dinarjev, samo za nujna dela pa bi potrebovali še enkrat več. Zato bodo najprej podprli vzdrževalna dela, ki so potrebna za protipožarno varnost in ki varujejo objekte pred neposrednim propadanjem. Na poznejši čas pa so morali preložiti urejanje Trubarjeve zapuščine na Raščici, čeprav to obdobje slovenske kulturne zgodovine še nima urejenih trajnih problemov.

OLIMPIJSKI OGENJ POTOVAL PO SLOVENIJI

Na sečoveljskem letališču pri Portorožu so 1. februarja hrvaški mladinci izročili olimpijsko plamenico prvemu slovenskemu nosilcu Benjaminu Ličerju. Sloviti slovenski športniki, povečini udeleženci olimpijskih iger in svetovnih prvenstev, so potem olimpijski ogenj, simbol enotnosti in bratstva vseh ljudi, prinašali v slovenska mesta in vasi, kjer so bili povsod navdušeno sprejeti. Olimpijska plamenica je potovala po Sloveniji do tretjega februarja. In še enkrat: med 162 nosilci te bakle je bilo kar 78 slovenskih olimpijcev. Na osrednji proslavi v slovenskem glavnem mestu pa je naš znani športnik in najuspešnejši olimpijec Miro Cerar povedal tole: „Olimpijske igre so velik dogodek in niso samo stvar športnikov, temveč stvar vseh narodov in ljudi sveta. V teh trenutkih se spominjam številnih lepih trenutkov olimpijskih iger, na katerih sem sam nastopal. In hvaležen sem športu zanje.“ Potem ko so s to plamenico prižgali olimpijski ogenj v Sarajevu, je Bojan Križaj v slo-

venščini izpovedal olimpijsko prisego v imenu vseh zbranih športnikov z vsega sveta.

PROGRAM O UREJANJU ZEMLJIŠČ SKORAJ POVSEM URESNIČEN

Kmetijska podjetja so v zadnjih dveh letih kljub nekaterim zapletom in dolgotrajnim postopkom za pridobivanje potrebnih soglasij za trinajst odstotkov preseglja srednjeročni program o urejanju zemljišč. Z namakanjem ali pa izsuševanjem zemljišč so pridobili nove kmetijske površine in tako občutno pripomogli k večjemu pridelku hrane. Vodna skupnost Slovenije pa je objavila podatek, da so lani uredili z namakalnimi sistemi 6048 hektarov zemljišč.

13. GORIŠKO SREČANJE MALIH ODROV

V Novi Gorici so se od 11. do 21. januarja zvrstile gledališke predstave, ki so jih uprizarjali mali odri iz Slovenije, drugih jugoslovanskih dežel, iz Italije in Avstrije. Predstave si je ogledalo nad šest tisoč gledalcev. Strokovna žirija je najboljše odrske dosežke nagradila z bronasto stilno vrtnico. Nagrado za najboljšo predstavo je dobilo gledališče Pralipe iz Skopja, ki je občinstvu predstavilo igro Kralj Ojdip. Nagrado za najboljšo avtorsko kreacijo je dobilo delo Vita Tauferja Jaz nisem jaz. Igralci Ivan Jezernik, Justus Neumann in Petar Bančević pa so prejeli bronasto vrtnico za kvalitetno igralsko izvedbo. Festival so spremljali tudi razni pogo-

kaj je pa doma novega?

vori in tečaji. Jugoslovanski medfestivalski odbor je na delovnem sestanku razpravljajal o težavah različnih gledaliških festivalov v državi. Opozorili so na nesprejemljivo birokratsko omejevanje pri izbiri predstav za festivale. Menili so, da mora obveljati edino veljavno merilo, namreč estetska vrednota.

od tu in tam

BELTINGI

V počastitev slovenskega kulturnega praznika je domače kulturnometniško društvo pripravilo večer kulturne dejavnosti. Poleg moškega pevskega zbora in folklorne skupine, ki se je za ta večer lepo pripravila, so se številnemu občinstvu predstavili ljudski obrtniki z izdelovanjem domačih izdelkov iz slame, papirja in lecta. Veliko pohval so žele pesmi pokojnega domačina-pevovodje Gustava Gonze, ki jih je zelo občuteno zapel zbor društva upokojenec. Na koncu pa so recitatorji brali iz knjige Šege in običaji ob Muri in Rabi.

BLAD

Na tradicionalnem mednarodnem turnirju v kegljanju na ledu je nastopilo

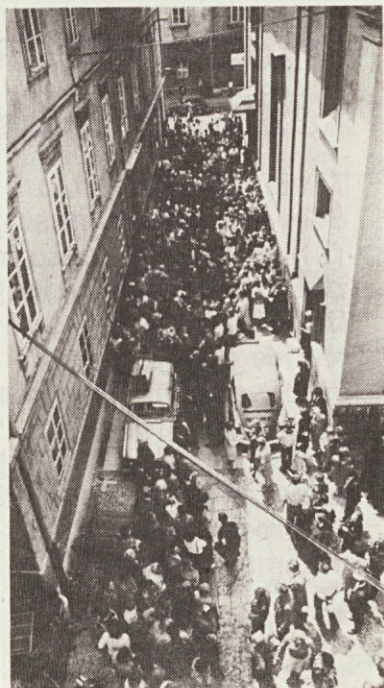
triindvajset ekip iz Avstrije, Zvezne republike Nemčije ter naši domači kegljači z Bleda, Jesenic in Kranjske gore. Tekmovanje je potekalo v športni dvorani, kamor je prišlo veliko ljubiteljev tega športa. Zmagali so Jeseničani s tridesetimi točkami pred domačini z osemnajstimi točkami.

ČRNOMELJ

Občinske pristojne službe so opozorile na dejstvo, da je vseh devetindvajset jezov na področju te občine v zelo slabem stanju. Zato je prizadeto življenjsko okolje vodnih živali, v nevarnosti pa so tudi kmetijska zemljišča ob teh jezovih. Do tega zaskrbljujočega stanja je prišlo, ker domačini opuščajo mline in žage. Za temeljito obnovo in vzdrževanje pa občini manjka denarja.

IDRIJA

Jamarski klub, ki šteje petindvajset članov, je februarja praznoval petindvajsetletnico obstoja. Na občnem zboru v prostorih kluba so zato kritično pregledali delo zadnjega leta in se ozrli tudi na preteklo obdobje od začetkov pa do lani. Ugotovili so, da so v tem obdobju pregledali 260 jam in brezen na tem področju. Lani so se povezali z jamarskimi klubi na Koroškem in s

Pred LJUBLJANSKO STOLNICO po maši.

klubom v Doberdobju. Pripravili so tudi jamarsko srečanje treh dežel v Ravnah (dalje na strani 9)

skozi stisnjene zobe se je težko smejeti

OB VSE VEČJEM KRČENJU OBSEGA ČASOPISOV JE VEDNO VEČ PROSTORA ZA BRANJE MED VRSTICAMI.

Glasovi od zgoraj se daleč slišijo, glasovi od spodaj so pa veliko bolj nevarni.

PROLETARCI VSEH DEŽEL — ZADRŽITE SE!

Izsiljevanje in beračenje sta zastareli. Modernější način je s prispevki in samoprispevki.

HUDO JE, ČE AVANTGARDO SESTAVLJA SAMO STARA GARDA.

Usodo držimo v svojih rokah. Te so pa zvezane.

VSI SMO ZAPRAVLJALI, OSTALO JE PA LE NEKATERIM.

Ta narod bo živel. Vsak dan slabše.

ON JE ŽIV DOKAZ, DA SE DOBRO UJEMATA POŠKROBLJENA SRAJCA IN PRAZNA GLAVA.

Štalno govori o nižjih od sebe, a do zdaj jih še ni mogel najti.

DELU VEČ ČASTI, ČAŠČENIM VEČ DELA!

Prednost našega socializma je v tem, da nam je že danes bolje, kot nam bo jutri.

VSE SE STARA, SAMO OBLAST NE.

Po Pavlihu

Nenehno smo na začetku življenja

Ti nisi nikogar ustvaril popolnega. Šele postopoma postajamo ljudje. Ti nam tako pogosto manjkaš, zato smo polni pomanjkljivosti! Drug drugega premalo ljubimo. Ne tvegamo, da bi verovali v Tvojo pričujočnost. Komaj Te odkrijemo v zvezdnih urah življenja, že bežimo iz notranjosti v zunanost. Ti si postal tih, mi smo preglasni.

Ti nas ne siliš. Tu in tam nam daješ vedeti po znamenjih in slikah, po pogledih otrok, po pesmih in kretnjah, po sreči in po nesreči: nenehno smo na začetku življenja. Z vprašanjem in jokom se prebijamo skozi življenje, dokler po toliko zmotnih poteh ne moremo več kot jecljati: Ti veš vse, o Bog, Ti veš, kako zelo Te iščemo, kako zelo Te potrebujemo, da bi mogli ljubiti, mogli živeti.

Martin Gutl

Iz ljubljanske DRUŽINE povzemamo izredno tehtno in dragoceno premišljevanje slovenskega metropolita in nadškofa dr. ALOJZIJA ŠUŠTARJA ob zadnji škofovski sinodi, ki je bila oktobra lanskega leta v Vatikanu in ki se je je nadškof dr. Šuštar udeležil kot zastopnik jugoslovanske škofovske konference skupaj s splitskim nadškofom dr. Franičem.

Po škofovski sinodi v Rimu

Kaj lahko naredi kristjan kot posameznik

Tako mi je bilo zastavljeno vprašanje za nadaljnje poročanje o zadnji škofovski sinodi. Brskal sem po zapiskih in spominu in ponovno pregledoval dokumente, kaj in kako naj bi odgovoril. Ali naj kratko malo rečem: Kristjan kot posameznik lahko naredi vse, saj brez njega in njegovega sodelovanja sploh ne gre? Ali pa naj odgovorim: Ničesar, ker je posameznik preslab in preveč neznan, da bi mogel sploh kaj narediti? Ker pa ne eno ne drugo ni res, bom skušal vsaj nekoliko поблиže iskati odgovor na zastavljeno vprašanje. Področje, ki nas zanima, je v najtesnejši zvezi s svetim letom odrešenja. Gre za spravo, edinost in mir, za poslanstvo Cerkve v službi sprave,

za verodostojno pričevanje kristjanov s spreobrnjenjem in nenehnim prenavljanjem svojega življenja in za sodelovanje v družbi in svetu.

Česa kristjan kot posameznik ne sme storiti, čeprav to lahko in najbrž tudi velikokrat naredi?

Ne sme vse krivde in vse odgovornosti valiti na druge, pa naj bo to svet ali „posvetni“ ljudje, zgodovinski razvoj ali gospodarski položaj, družbene razmere ali cerkvene strukture; naj bodo to končno kateri koli drugi posamezniki, znani ali neznan, verni ali neverni.

Kristjan se ne sme tako obnašati, kakor da mu mir in edinost, sprava in sožitje na

svetu sploh niso mar, češ, da velja načelo: vsak zase, Bog pa za vse; češ, da le meni dobro gre, da sem sam na varnem, da zame ni neposrednih nevarnosti, drugi pa naj gledajo zase.

Prav tako se kristjan ne sme prepuščati malodušnosti in nedejavnosti z izgovorom, da sam kot posameznik tako ne more ničesar narediti, ker je vključen v neko veliko dogajanje in usuznjen raznim zakonitostim, katerim se posameznik ne more upirati.

Končno kristjan ne sme pričakovati, da bo sam ali kdo drug odkril čarobni rek ali dobil v roko čarobno palico, s katero bo mogoče hitro vse spremeniti, in da bo sploh mogoče kdaj vse tako urediti, da ne bo nobenih težav, odprtih vprašanj in nalog več.

Še marsikaj bi mogel naštet, česa kristjan kot posameznik ne sme. Če je to delal doslej, v prihodnosti tega in tako ne sme več. Spreobrniti se mora, spremeniti svoje mišljenje, gledanje na ljudi in na svet, svoje življenje in odločanje obrniti v drugo smer. O vsem tem so škofje govorili na sinodi osebno in konkretno, oprijemljivo in

zavzeto. Vedno bolj je prevladoval občutek: začnimo vendar pri sebi, vsak pri sebi in v svoji bližnji okolici.

Če smo za to odločeni, kaj lahko naredi kristjan kot posameznik? Najprej je treba morda razčistiti vprašanje, kaj to sploh pomeni. Kaj pa če kristjana kot posameznika sploh ni, ker je vedno kristjan skupaj z drugimi in v občestvu Cerkve? Vse, kar dela in naredi, dela hkrati z drugimi in drugi z njim, vsi pa so božji sodelavci, ker morejo le z božjo pomočjo nekaj narediti. Kristjan kot posameznik pa pomeni, da je oseba no prizadet, da se čuti osebno nagovorjena in poklicanega. V osebem odgovoru hoče zastaviti sam sebe. Zavest osebne odgovornosti in svobodno in odločno sprejemanje osebne naloge pa ne izključuje sodelovanja z drugimi. Tako bi bil morda pravi odgovor na naše vprašanje: kristjan kot posameznik more narediti to, za kar se osebno odloči in zavzame in kar hoče narediti v skupnosti in v sodelovanju z drugimi in z božjo pomočjo. Kaj to pomeni na področju sprave, edinosti in miru?

Kristjan mora pri sebi in pri drugih buditi in razvijati čut za človeške in npravne vrednote, za razločevanje med dobrim in slabim, za npravno obveznost in osebno odgovornost. Z drugimi besedami: buditi mora vest pri sebi in pri drugih, jo razvijati in pravilno oblikovati. To ni le razumsko spoznanje tistih vrednot, zakonov, pravic in dolžnosti, brez katerih sploh ni pravega, človeka vrednega življenja in mirnega sožitja v družbi, temveč je tudi osebno vrednotenje in odločanje, ki prihaja iz središča človekove osebnosti. V tej npravni zrelosti vesti se najbolj razodeva dostojanstvo in pomen človeka kot od Boga ustvarjene, poklicane, odrešene in s Kristusom povezane osebe. Iz najrazličnejših zornih kotov so škofje poudarjali nevarnost človeške, kulturne, estetske, npravne in verske otopelosti, v kateri človek izgublja čut za greh in potrebo po spreobrnjenju. To pa se dogaja, ker je izgubil čut za Boga in za človeka in s tem tudi v veliki meri za smisel življenja. Škofje so predlagali, naj bi si bolj prizadevali, da bi psihologija in antropologija, predvsem pa teologija in kateheza, moralna vzgoja in zakrament sprave, osebna posamična spoved in medsebojna pomoč na poti spreobrnjenja ljudem pomagali, da bi spet prišli do bolj razvitega čuta za red vrednot, pravic in dolžnosti, odgovornosti in odločnosti za osebno sodelovanje. Tu je nedvomno ena prvih in velikih nalog kristjana kot posameznika

Sprava in spreobrnjenje nista stvar besed, temveč dejanj. Zato je druga naloga kristjana kot posameznika, da z dejanji, pa naj bodo še tako preprosta, majhna in ne-bogljena, pokaže in dokaže, da se zaveda svoje osebne odgovornosti. Pri teh dejanjih, s katerimi moramo začeti pri sebi, nismo nikdar dovolj konkretni in neposredni. Iz poročil in razprav na sinodi bi bilo mogoče sestaviti dolg seznam predlogov, kaj naj kristjan kot posameznik naredi. Samo nekaj zgledov: naj spet opravi zares dobro, temeljito in iskreno osebno spoved, ne le iz navade in mehanično, ampak tako, da bo to učinkovito znamenje spreobrnjenja in sprave z Bogom in ljudmi; naj ga ne bo sram dati dokaze svoje resne volje za nov začetek z molitvijo, postom, dobrimi deli, miloščino, obhajanjem adventa in postnega časa kot posebnih časov milosti v teku leta; naj resno preveri, kakšne socialne razsežnosti imajo njegovi grehi, slabe razvade in globoko zakoreninjena sebičnost, koliko hudega s tem naredi drugim, v zakonu in družini, pri delu in v skupnosti, v družbi in Cerkvi; naj ugotovi, kakšne posebne naloge ima sam v Cerkvi in družbi zaradi svoje službe, vpliva in osebnih darov in milosti, ki mu jih je Bog dal, ter naj ne utone v mlačnosti in povprečnosti.

Še tretjo nalogo naj omenim, o kateri je bilo v različnih zvezah veliko povedanega. Kristjan kot posameznik se ne sme nikdar ustaviti pri tem, kar je že dosegel, temveč klice in naloge in zato ostati gibčen in prožen, poln življenjske moči in podjetnosti. Spreobrnjenje, sprava, mir in edinstvo niso „stvari“, ki bi jih bilo mogoče narediti, izdelati in bi bile potem na zalogi, temveč so življenjska dogajanja, ki zahtevajo skrbno nego, nenehno razvijanje, izpopolnjevanje in utrjevanje. Zato se mora kristjan zavedati, da je vedno le na poti in nikdar že na cilju. Tako gledanje nase ga tudi obvaruje, da bi na druge gledal prezirljivo, pri njih videl le slabo, pri sebi pa dobro. To velja še posebej, ko gre za presojanje ljudi, ki pripadajo drugim Cerkvam ali nekrščanskim verskim skupnostim ali niso verni.

Teh in drugih nalog kristjan kot posameznik ne more nikdar izpolnjevati sam, temveč samo skupaj z drugimi. A če jih ne bo izpolnjeval tudi sam, najprej sam in vedno tudi sam, bo izpadel iz skupnosti Cerkve in božjega ljudstva in s tem bo začela razpadati tudi skupnost. V tej soodgovornosti za skupnost je še posebna naloga kristjana kot posameznika.

Obhajamo sveto leto odrešenja, spomin na 1950-letnico Kristusove smrti in vstajenja. To leto naj bi globlje spoznali božjo ljubezen, ki se odkriva v Kristusovi velikonočni skrivnosti, in bolj zaživeli spravo, edinstvo in mir z Bogom in med seboj. Toda sveto leto se bo končalo na velikonočno nedeljo. Bo s tem konec tudi naše žive zavesti božje ljubezni? Bo s tem izginilo iz našega življenja tudi Kristusovo odrešenjsko delo? Bo Kristus za nas, če bomo pomislili nanj, le še učitelj, ki nam govori iz davne preteklosti? Iskustvo kaže, da nas do dna duše lahko prevzame samo tisto, kar je trajno pričujoče. Kristus je poskrbel tudi za to. Sam sicer ni zapisal „veselega sporočila“ o odrešenju, napravil pa je nekaj takega, česar ni mogel storiti nihče drug. Pri zadnji večerji je v oporoki podaril svoji Cerkvi trajno najvišje ponavzočenje odrešenjskega dejanja, evharistijo. „Vsa-kokrat, ko se na oltarju obhaja kalvarijska daritev, se izvršuje delo našega odrešenja“ (C 3). V ponavzočenju Kristusove smrti in vstajenja torej vsakdo izmed nas prav zdaj doživlja Kristusovo odrešenjsko ljubezen.

Pastirsko pismo slovenskih škofov za postni čas 1984 (odlomek)

Naši svetniški kandidati

**Božji služabnik škof
Anton Martin Slomšek**

Rojen je bil leta 1800 na Ponikvi. Že v bogoslovju je sklenil, da bo versko prenovil koroške in štajerske Slovence, ki so se utapljali v načrtnem ponemčevanju. V ta namen se je posvetil širjenju dobre slovenske knjižice, ustanovil je prve slovenske šole in vzgojil celo vrsto dobrih slovenskih duhovnikov. Kot škof je prestavil škofijski sedež iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor in s tem tudi civilnopravno rešil slovenskega človeka ob severni meji. V svoji veliki gorečnosti je ustanovil tudi Bratovščino sv. Cirila in Metoda in postal tako eden prvih delavcev za zedinjenje Cerkv.

Božja ljubezen je bila vir Slomškove verske vneme in njegovega rodoljubja. Mož globoke in žive vere je končal svojo bogato življenjsko pot leta 1862 v Mariboru.

Božji služabnik Gnidovec na poti v Rim

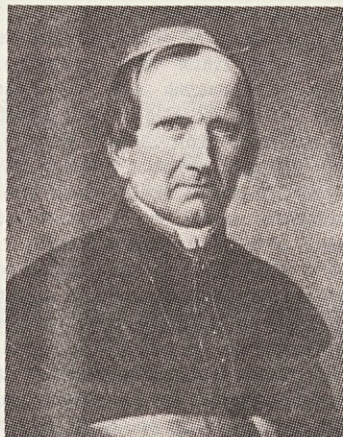
Skopska škofija in vicepostulator Stanko Žakelj sta lani dokončala delo, ki sta ga morala opraviti kot bistveni del celotnega postopka za kanonizacijo božjega služabnika Gnidovca. V najkrajšem času bodo te sklepe predložili posebni cerkveni komisiji ljubljanske nadškofije in ta bo škofijski proces poslala kongregaciji za svetnike v Rim.

Pri zbiranju izjav, pričevanj in dokumentov o škofu Gnidovcu imata največje zasluge njegova sobrata Stanko Žakelj in pokojni Jakob Žagar. Gnidovčeva kanonizacijska zadeva je bila njuno življenjsko delo.

Božji služabnik škof Friderik Irenej Baraga

Rojen je bil leta 1797 v Mali vasi pri Dobrniču. Leta 1830 je odšel v Severno Ameriko, da bi z Indijanci delil zaklad svoje globoke vere. Ves prežet s Kristusovo ljubeznijo se je trudil, da bi odkril svet njihovega duha in srca. Položil je temelje njihovi književnosti in jih naučil moliti v njihovem lastnem jeziku. Z Indijanci je prestajal vse trdote preseljevalnega življenja in se z vsemi močmi postavljal za njihove osnovne človečanske pravice.

Mož molitve in zglede svetosti, ki ni poznal meja v žrtvah in odpovedih pri širjenju veselega oznanila, je zaspal v Gospodu leta 1869 kot prvi škof v Marquette, prestolnici Michigana.

Tukaj sem, Gospod, ker si me poklical!

Bila sem na dopustu, samo mimogrede sem se ustavila v službi. Na mizi je bilo nekaj sporočil: Telefonirala je Iva. Pokliči jo, če boš vzela vstopnice za koncert. Oglasila se je Milena. Zanima jo, če ji boš lahko posodila knjigo, o kateri sta se pogovarjali. Marija leži na oddelku II, soba 5. Prosi za obisk.

Držala sem v rokah majhen listek s sporočilom. Za hip sem se zamislila. Marijo sem poznala iz otroških let. Skupaj sva hodili k verouku. Potem sva hodili v različne šole in končno sem se jaz odselila na povsem drug konec mesta, tako da se nisva več videvali. Po mnogih letih sem jo pred dvema mesecema srečala na hodniku ene od klinik, ko je čakala na pregled. Bila je tako mlada in sveža med množico utrujenih, izčrpanih ljudi, da se mi je zdelo, kot da je po pomoti prišla tja.

Zdaj torej leži na oddelku. Želi, da jo obiščem.

Ne bo kaj posebnega, sem si rekla. Morda kakšne preiskave, kontrola... Zdajle res ne utegnem. Sicer pa imam dopust. Ko ne bi bila prišla sem, sploh ne bi bila izvedela. Čez nekaj dni se tako vrnem v službo, takrat jo bom obiskala.

S kolegicami sem spila kavo, prešetala dogodke zadnjih dni in odšla.

Prvi dan po dopustu sem s pogledom ošinila zapis na koledarju: Marija K..., oddelek II, soba 5 — pa nikakor nisem našla časa, da bi jo obiskala.

Jutri grem zagotovo, sem sklenila.

Po kosilu sem odprla časopis. Kot navadno, najprej osmrtnice. Med njimi je bilo tudi Marijino ime.

Bolečina mi je za hip vzela možnost dojemanja. Saj to ne sme biti res! Da bi kar umrla, ko je bila še tako mlada! Potem je otrplost po-

pustila in vest mi je začela očitati z vso silovitostjo...

Živela je sama s sinom šolarjem, ki je hudo pogrešal očetovo roko. Dostikrat je jokala zaradi njega. Morda bi ji le lahko kaj pomagala, ko bi vedela, kaj jo teži... Nisem vedela, kaj je z njo, pa sem kar mirno postavila svojo diagnozo... Na mizi, komaj nekaj korakov proč, je telefon. Lahko bi bila vsaj vprašala. Pa nisem utegnila...

Zvedela sem, da je bila le deset dni v bolnišnici, da ji nobena zdravila niso pomagala. Ugašala je kot sveča, do zadnjega trenutka pri polni zavesti. In ni ga bilo, ki bi ji v teh dneh pomagal nositi pretežko breme...

Nekoč sem — v brezmejni hvaležnosti za zdravje, ki si ga nisem z ničimer zaslužila — Bogu obljubila, da mu ne bom nikoli odrekla, kadar me bo česa prosil v bolnih, starih in zapuščenih.

Pa sem že večkrat pozabila na dano obljubo. In Gospod me je vselej trdo opomnil, da je treba takoj odgovoriti na njegov klic. Da moram svoj DA živeti v sedanjem trenutku. Pozneje je dostikrat prepoznano...

Hema

(Po Družinski prilogi Družine)

Jezuiti po svetu

Največje število jezuitov imajo ZDA (5507), potem države Južne Amerike (3550), Španija 2800, medtem ko je vseh slovanskih jezuitov 1200, od tega 720 na Poljskem, 180 v hrvaški, 65 pa v slovenski provinci. V treh provincah slovanske asistence — v Češki, Slovaški in Romuniji — so oblasti jezuitom onemogočile življenje v redovnih skupnostih. Vseh jezuitov je bilo leta 1965 36.0000, sedaj pa jih je 26.000.

Moli in delaj! To starodavno geslo ne velja le za redovnike, ampak za vsakega kristjana.

p. Anton Nadrah, opat

Mostov ne gradi Bog, ampak ljudje; zato nam je dal pamet in roke.

Slovenski pregovor

Zagrebski kardinal terja spoštovanje pravic jetnikov

Predsednik jugoslovanske škofovske konference, zagrebski metropolit in nadškof kardinal Franjo Kuharić, se je v neki pridigi v zagrebski stolnici zavzel za spoštovanje človeških pravic jetnikov v jugoslovanskih zaporih.

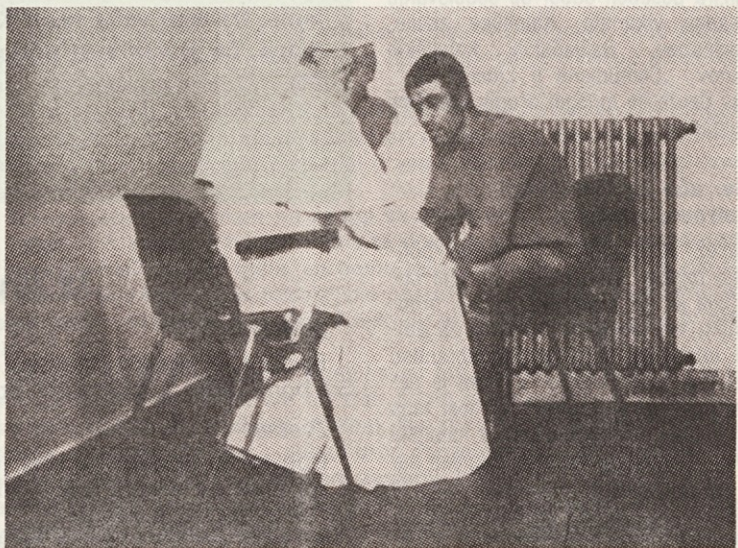
Govoril je o „psihičnih mukah in fizičnem trpinčenju“ jetnikov; oboje je kršenje dostojanstva človeške osebe in sistem, ki to prenaša, je kriv hudih kršitev človeških pravic.

V jugoslovanskih zaporih niso samo ljudje, ki so zagrešili nasilna dejanja in druge zločine, temveč tudi taki, „ki so v soglasju s svojo vestjo zavzeli kritično stališče do sistema, ki ne prenese kritike, ali do oblasti, ki ne dovolijo očitkov“. Tem ljudem, ki so v ječi zaradi svojega prepričanja, ponuja Cerkev svojo človeško pomoč.

Kardinal je v svoji pridigi omenil obisk Janeza Pavla II. v rimski ječi Rebibbia — ki ga je papež opravil 27. decembra in se pri tem dalj časa zadržal v zaupnem pogovoru s svojim atentatorjem Alijem Agcem, ki je tam zaprt — in terjal, da dobijo tudi jetniki v Jugoslaviji možnost, da jih po želji obišče duhovnik. V Jugoslaviji je namreč tako, da duhovniki ne morejo prihajati k jetnikom v zapore — kot tudi ne povsod k bolnikom v bolnišnico.

Tudi ljudje, ki so bili obsojeni, imajo ustavno pravico do verskega življenja, je poudaril Kuharić. Noben politični sistem in nobena vlada nima pravice, da bi jim preprečevala izpolnjevanje njihovih verskih dolžnosti ali da bi jim kratila cerkveno tolažbo. Prav tako je velik greh izpostavljati jetnike fizičnemu ali psihičnemu pritisku ali jih celó mučiti. Naloga Cerkve je, je podčrtal kardinal, da tudi ljudem, ki so zaprti, in njihovim svojcem oznanja evangelij in jih brani, če so kršene njihove pravice.

Cerkev je že nekajkrat načela ta vprašanja in „nekatera dejstva, o katerih slišimo“, jo danes zopet silijo k temu.

Papež Janez Pavel II. v pogovoru s svojim atentatorjem v jetniški celici.

Novi cerkveni zakonik

S prvo adventno nedeljo, 27. novembra 1983, je začel v katoliški Cerkvi veljati novi zakonik cerkvenega prava. Drugi vatikanski vesoljni zbor je ukazal reformo in posodobitev starega zakonika iz leta 1918. Več papeških komisij, pravnih izvedencev in strokovnjakov z najrazličnejših področij je bilo v teh preteklih letih zaposlenih pri reviziji kanonskega prava. Janez Pavel II. je novi zakonik odobril in podpisal že 25. januarja 1983.

Vsaka urejena družba ima svoja pravila. Tako mora imeti tudi Cerkve, če hoče uspešno delovati med ljudmi in za ljudi, svoje zakone in predpise. Sedanja zbirka cerkvenih zakonov ima 1752 kanonov ali prepisov.

Svetoletni shod mladine

Računajo, da se bo v dneh od 11. do 15. aprila letos zbralo v Rimu 150.000 mladih, ki bodo imeli zborovanja v velikih rimskih bazilikah in bodo razpravljali o svobodi, veselju, ljubezni. Svetoletni shod mladine se bo končal na cvetno nedeljo, 15. aprila, na Trgu sv. Petra v navzočnosti svetega očeta. Na robu rimskega mesta bodo za mladino postavili za dneve bivanja veliko šotorsko naselje. Shod organizira poseben odbor ob sodelovanju rimskega vikariata, Katoliške akcije, ognjiščarjev, italijanskih katoliških skavtov, „Comunione e Liberazione“, Opus Dei in še mnogih drugih združenj in ustanov.

Sv. oče ob 500-letnici Lutrovega rojstva

Papež Janez Pavel II. je ob 500-letnici rojstva reformatorja Martina Lutra (bila je 10. novembra 1983), predsedniku vatikanskega tajništva za ednost kristjanov kardinalu Willebrandsu napisal posebno pismo. V njem je posebej opozoril na globoko vernost tega reformatorja. Zloma edinosti v katoliški Cerkvi nikakor ne moremo pripisati samo nerazumevanju tedanjega vodstva katoliške Cerkve niti pomanjkanju razumevanja prave katoliške vere z Lutrove strani. Treba je odkriti pravo Lutrovo podobo in razvijati ekumenski dialog z evangeličani.

Človek pomeni Bogu neizrekljivo veliko. Bog nas ni prav nič potreboval, mogel bi biti brez nas, toda hotel nas je, zato nas je ustvaril in odrešil. Zagotovil nam je, da ne bo nikdar zapustil človeka, ki ga je s tolikšno ljubeznijo poklical v življenje. Ko je izraelsko ljudstvo v času preizkušnje govorilo „Gospod me je zapustil, Vsemogočni je name pozabil“, mu je Bog odgovoril: „Ali pozabi žena svojega dojenčka, da bi se ne usmilila sina svojega telesa? In ko bi ga tudi ona pozabila: jaz te ne pozabim! Glej, na obe dlani sem te zapisal“ (Iz 49, 14 sl.). Bog nas ima zmeraj pred očmi, kakor na dlani zapisane. Še lepše govori o tej božji previdnosti Jezus v (...) evangeliju: „Ne bodite v skrbeh za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli“ (Mt 6, 25). Človek je v skrbeh, ker računa preveč le na svoje moči, zanaša se predvsem na svojo podjetnost in malo zaupa v božjo previdnost. Tako gleda samo na opravke in nima časa ne volje, da bi mislil na Boga. Tudi kristjan lahko podleže takemu zgolj zemeljskemu mišljenju, da ne vidi več onstran tega obzorja in upa samo v to, kar naredi sam. Kristusova beseda „Ne bodite v skrbeh... Poglejte ptice... ne sejejo in ne žanjejo“ nas nikakor ne spodbuja k brezdelju. Hoče nam povedati le to, da pri vsej svoji zavzetosti ne bi zanemarili božjega kraljestva. Na to pa naj bi nas nenehoma opozarjala nedelja. Res je, da prvotni smisel Gospodovega dne ni to, da je dela prost dan. Kdor pa se noče za en dan v tednu oprostiti od dela (čeprav mu je to brez večje težave mogoče), da bi skupaj z drugimi obhajal Kristusovo daritev in njegovo vstajenje, tistemu velja resni Kristusov opomin: „Kaj človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi“ (Mt 16, 26).

Pastirsko pismo slovenskih škofov za postni čas 1984 (odlomek)

Iz dneva v dan

Zjutraj

Bog mi je podaril današnji dan, da z njim napravim, kar hočem. Ga bom začel z molitvijo? Bom pri opravih poslušal svojo vest?

Zvečer

Bog mi je podaril dan, ki je ugasnil. Kaj sem storil? Ali sem ga modro izkoristil? Ali sem iskal rože ob poti ali sem se ustavljal ob plevelu?

Ali sem svojim bližnjim delal dobro ali hudo? Sem jim mar metal polena pod noge?

In moja stanovska dolžnost in moje poklicno delo?

Moj Bog, žal mi je. Jutri bom bolj pazil na tvojo bližino.

(nadaljevanje s strani 3)

nad Cerknem. Skupaj so si ogledali znamenito Aragonitno jamo.

KAMNIK

Smučarski klub je uspešno spravlil pod streho prvo mednarodno smučarsko tekmovanje na Veliki planini. Med petintridesetimi tekmovalkami iz Jugoslavije, Finske, Madžarske in Bolgarije so se izkazale slovenske smučarke. Nuša Tome je imela po prvi vožnji 59 sekund prednosti pred Matejo Svet. Tretje mesto pa je osvojila Šegula. Kamniški smučarski klub je za dobro organizacijo tekme in za odlično pripravljenost progo požel veliko hvale.

KOPER

Zeleni vlak, ki je povezoval Ljubljano z Kopro, so po komaj štirih mesecih ukinili. Povsod drugod po Sloveniji je zanimanje za te zelo udobne vlake izredno veliko, le na Koprskem je bilo neznatno. V povprečju se je dnevno peljalo le štiriindvajset potnikov. Tudi akcija za pridobivanje novih potnikov, ki so jo izvedli po koprskih tovarnah in pisarnah, ni obrodila sadov. Zanimiv pa je podatek, da se vsak dan napoti v Ljubljano okoli petsto ljudi, ki se dregnajo v avtobusih ali pa se vozijo s svojimi avtomobili.

LENDAVA

Društvo krvodajalcev v podjetju INA-Nafta je eno najaktivnejših v tej občini. Nekateri člani dajo celo dvakrat na leto svojo kri, drugi pa redno enkrat na leto. Zato ni čudno, da je Rdeči križ Slovenije ob praznovanju svoje tridesetletnice podelil prav temu društvu zlato plaketo. Za svoje izjemne dosežke je društvo že pred petimi leti dobilo srebrno medaljo. Ponosni so tudi, da je kar tretjina zaposlenih tudi član tega društva.

LJUBLJANA

Tovarna pletenin Rašica je s svojimi izdelki oskrbela olimpijske prireditelje v Sarajevu v Bosni. S puloverji in šali so opremili celotno državno zastopstvo ter češke olimpijce na teh igrah. Izdelali so 7000 puloverjev in 5000 kap z olimpijskimi simboli. Z izdelki naše slovenske tovarne so bili oblečeni člani

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

DRUŽINA:

BOŽIČ BREZ RADIA IN RADIO BREZ BOŽIČA

Spet je en božič na Slovenskem odšel v večnost brez omembe na radiu in televiziji. Spet enkrat smo doživeli kulturno sramoto, da je duhovni voditelj večine slovenskega naroda, metropolit dr. Šuštar, moral Slovence nagovoriti po tujem radiu.

Ker me domači radio ignorira, si sam pomagam tako, da ga tudi jaz ignoriram in poslušam izključno tuje postaje. Seveda to ni nikakršna rešitev, kvečjemu nemočna samopomoč in protest.

Slovenski metropolit je že večkrat javno povedal, da si zelo prizadeva, da bi se to stanje spremenilo, da pa je doslej vedno naletel na gluha ušesa. Čeprav je tudi to pisanje glas vpijočega v puščavi, smo dolžni vsi vedno in povsod opozarjati na krivico, ki se nam godi že dolga leta. J. Č., Ljubljana

DRUŽINA, Ljubljana, 15. jan. 84/7.

Vsi se gotovo še spominjamo, kako so naši kulturniki zbrali 60 podpisov za ustanovitev nove revije. Po različnih prerivanjih in nasprotovanjih so jo dobili.

Pred nekaj tedni je bil v televizijskem Dnevniku pogovor, med katerim je voditelj oddaje svojemu sogovorniku dejal: „Dobili ste okrog 30 podpisov; saj to je pravi plebiscit!“

Ob gostovanju bavarskega radijskega orkestra z znamenitim dirigentom je bilo zaradi nekaterih nepravilnosti pri organizaciji kar precej člankov po časnikih. Eden izmed njih piše tudi o veliki odmevnosti tega gostovanja v naši javnosti.

Takšnih podatkov imam na zalogi še celo vrsto.

Sedaj pa k stvari, ki bo opravičila ta dolgi uvod. Poglejmo samo podatke o poslušnosti našega radia, pa bomo takoj ujeli zvezo. Tudi jaz okrog božiča lovim tuje radijske in televizijske postaje. Zlasti sem vesel tistih, ki oddajajo tudi v slovenskem jeziku. Toliko jih je, da ne veš, katerim bi prisluhnil.

Da pisec J. Č. ni osamljen poslušavec teh postaj, dokazuje preizkus, ki sem ga naredil samo na eni od treh oddaj v slovenščini, ki jih ima vsak dan BBC (Britanska radijska družba). Na sporedu so bile božične želje in voščila, ki so jih Slovenci pošiljali drug drugemu. In to Slovenci iz matične Slovenije. Samo v eni oddaji sem zasledil 219 (!) božičnih voščil, pri vsakem pa so bila navedena vsaj tri imena. Da ne bo pomote: to niso oddaje, kjer bi voščili rojakom v tujini ali oni nam; ne, Ljubljančan je voščil Ljubljančanu. To je šele pravi plebiscit!

Kako naj opravičimo dejstvo, da mora Slovenec, ki živi v Sloveniji in Jugoslaviji, če hoče voščiti za božič svoji mami, za to uslugo prositi tujo radijsko postajo? Še bolj nas je lahko sram, da nas tujci prijazno sprejmejo,

odgovorni pri naši domači radijski postaji pa se samo pomilovalno nasmehejo.

Ko sem bil na obisku v Severni Ameriki, sem se pred nekim neznanim Slovincem morda malo preveč širokoustil. Prepričeval sem ga, da je pri nas drugače, kakor je bilo prva povojna leta, da uživamo dovolj svobode, da Cerkev lahko deluje. Pa veste, kaj mi je odgovoril? „Samo dvoje stvari mi povejte,“ je dejal. „Kako je pri vas s praznovanjem božiča in kako je s cerkveno na Blejskem otoku?“ Ko sem mu povedal, da je vse po starem, so se seveda povsem razblinila moja prizadevanja, da bi zdomcu domovino prikazal v kar najlepši luči.

M. M.

DRUŽINA, Ljubljana, 22. jan. 84/6.

DRUŽINA:

POLNOČNICA V LJUBLJANI

Pred cerkvijo je velika množica ljudi, ki nameravajo iti k polnočnici. Ozračje ni nič božično, pričakovanje svetega. Iz množice tu pa tam zatuli pijanec. Nočno tišino razbija sejmski živžav.

Ko se prinem skozi vrata v cerkev, ugotovim, da ni tu nič boljše... Cerkev sejmsko šumi... Kar završi po cerkvi, ko začne duhovnik peti. Nekdo izpod balkona se „okorajši“ in izrazi svoj pijani protest. „Ne nakladaj,“ zavpije na ves glas...

Prerese me spoznanje, da dežela, v kateri živim, ne nadaljuje več tistega krsta, ki ga je sprejela v 8. stoletju, da je ponovno poganska in ne samo poganska, ampak barbarška. Mladim ljudem zveni bolj domače indijanski „hawgh“ kot krščanski „amen“, ne vejo več, ne kaj je darovanje, ne kaj je spremenjenje, ne kdo je Abraham, ne kdo je Kristus. Sistematična protikršćanska vzgoja ali pa ignoriranje krščanskega izročila je naredilo svoje. Ne poznajo več niti zgodbe o Adamu in Evi niti Janezove Apokalipse.

Ta vzgoja nas vedno bolj izriva iz tistega, čemur rečemo Evropa, ev-

ropska kultura. Ne, nismo več katoliški narod, verjetno pa tudi ne več evropski. Narod, v katerem se je razrasla divja, barbarška azijatskost, smo postali. Nekakšen Babilon si zidamo. Deželo, v kateri je Bog (ljudem) zmešal jezike: ljudje se ne razumemo več med seboj, ker se ne spoštujemo. Ko duhovnik povabi množico s papeževimi besedami: „Odprite srca Kristusu!“, ostane vse brez odmeva, brez razumevanja. Tako kot ostaja na Slovenskem brez odmeva papeževino vabilo k enotnosti Evrope.

Sejmsko razpoloženje se nadaljuje... Na moji desni je le eno od prizorišč; pod korom jih je, kot je slišati, še več. Vseskozi se od tam sliši glasen trušč. Proti koncu maše se govorjenje spremeni v prepir in, slišati je, v — pretep...

Prerese me spoznanje, da se je to noč v tej cerkvi izkazala resnica svetá, v katerem živimo: da smo s svojim bivanjem izpostavljeni hudi katastrofi — vsesplošni moriji in da nam je Odrešenik potreben bolj kot kdajkoli prej.

DRUŽINA, Ljubljana, 22. jan. 84/6.

organizacijskega odbora, hostese, ča-somerilci, delavci tehničnih služb in drugi. Delavci so v januarju za točno izpolnitev naročila delali tudi ob sobotah in parkrat tudi v nedeljo.

LJUBLJANA

V sprejemni dvorani Cankarjevega doma so v počastitev slovenskega kulturnega praznika (8. februarja) odprli razstavo knjig in tiskov iz 16. stoletja, obdobja slovenske prebuje, kot so razstavo tudi imenovali. Na posebni tiskovni konferenci so predstavnikom javnih občil orisali značaj in pomen tega dogodka v sedanjem trenutku. Knji-ga je za to razstavo posodila Narodna in univerzitetna knjižnica, ki hrani dela naših protestantskih piscev.

LJUBLJANA

Na 29. sejmu modne konfekcije, tkanin, pletenin, usnjene in krznene konfekcije, obutve, galanterije in modnih izdelkov — Moda 84 — je sodelovalo kar 440 podjetij. Sejem je bil v prostorih Gospodarskega razstavišča od 16. do 19. januarja. Številčno najbolj zastopana so bila po tradiciji slovenska podjetja. Sejem so spremljala posvetovanja predstavnikov te industrije, ki še posebno bridko občuti sedanjo težko gospodarsko krizo. Skupščina mesta Ljubljane je tudi letos podelila priznanja za kvalitetne izdelke. „Ljubljanskega zmaja“ je letos dobila tovarna pletenin Almira iz Radovljice.

LOGATEC

Kombinat lesne industrije se je lani uvrstil med pomembne slovenske izvoznike na tržišče s trdno valuto. V Ameriko, Avstralijo in Kanado ter v nekatere zahodnoevropske države so izvozili za 9,5 milijona dolarjev stolov. Fizični obseg proizvodnje so povečali za okrog osem odstotkov. Zelo dobro se je razvil novi oddelek, kjer izdelujejo stroje za predelavo lesa.

MARIBOR

Sporazum, ki so ga podpisali Pohorska vzpenjača, Gozdno gospodarstvo in mariborska občina, bo omogočil redno urejanje smučarskih tekaških poti po mariborskem delu Pohorja. Proge so dolge dvajset kilometrov. Poleti bodo služile številnim turistom za sprehode-

DELO:

KOMU ZVONI?

Kar naenkrat smo se znašli v vrtincu preteklosti. Čez noč so se začele polniti bele lise v zgodovinopisju s tiskarskim črnim, pojavila se je, kot jo imenujejo strokovnjaki, ideološka plaža, ki poskuša postaviti pod vprašaj vso našo revolucionarno preteklost. Z zgodovinskimi deli, s spominsko literaturo, s podlistki bi posamezniki radi zbudili vtis, da je treba popraviti na-

Doslej je urejevanje teh poti vedno znova spodletelo zaradi neurejenih finančnih vprašanj in odgovornosti.

MELINCI

Kar triinšestdeset gospodinjstev tega kraja v soboški občini je letos dobilo telefonske priključke. Brez prostovoljnega dela seveda ni šlo. Vaščani so opravili vsa zemeljska dela za napeljava pet kilometrov dolgega telefonskega kabla. Vsak pa je moral še plačati štiriideset tisočakov za priključek.

MURSKA SOBOTA

Obrtna zadruga Prekmurka, ki povezuje in predstavlja skoraj dvesto obrtnikov, je lansko leto preseгла načrtovani letni skupen prihodek za skoraj polovico. Zadruga je sklenila pomembne kooperantske pogodbe s kovinskopredelovalnimi podjetji, z gradbeniki in predelovalci umetnih mas. Pomembne uspehe so dosegli pri razvoju in izdelavi pomembnih tehničnih izdelkov, predvsem za potrebe zdravstva. Zadruga se je uveljavila tudi na tujem. Ekipe soboških obrtnikov je bila februarja v Moskvi, kjer so montirali notranjo opremo v nekem podjetju.

NOVO MESTO

Razvojni oddelek avtomobilske tovarne IMV je izdelal novo terensko vozilo s pogonom na vsa štiri kolesa. Prve poskusne vožnje so potekale zadovoljivo, tako da bodo novo vozilo, ki je v celoti sad domačega znanja, kmalu vključili v proizvodnjo. Vozilo bo prišlo prav predvsem gozdarjem, kmetom in komunalcem. Avto ima nosilnost 750 kilogramov, poganja pa ga dizelski motor. Računajo, da bodo letno izdelali pet tisoč vozil tega tipa.

POLJČANE

Podjetje otroškega pohištva sodi med uspešna v bistriški občini. Proizvodnja posteljic, zibelk in skrinj, s katero so začeli pred dvajsetimi leti, predstavlja devet desetih vrednosti celotnega prihodka, ostalo pa odpade na prodajo rezanega lesa. Podjetje je lanskoletni načrt v višini 190 milijonov dinarjev presešlo za skoraj šestdeset milijonov. Letos imajo v načrtu osemdeset tisoč posteljic in zibelk. V posodobitvenje proizvodnje bodo vložili trinajst milijono-

pake iz prejšnjih obdobj, ko naj bi bila javnosti leta in leta vsiljevana ha-giografija (dobesedni prevod iz grščine bi bil: življenjepisje svetnikov), da je treba z revolucije potegniti tančice lahkovernosti, do skrajnega sklepanja, češa da revolucije sploh ni bilo, oziroma bi bilo bolje, če je ne bi bilo.

Prav gotovo bo treba iz naše polpretekle zgodovine dati še precej zgodovinsko argumentiranih (= dokazanih) odgovorov in razlag na nekatere bele lise napačnih ali nerazumljivih odločitev, kot je: zakaj pogajanja vrhovnega štaba z nemškimi poveljstvi na pomlad 1943. leta?

Kakšen cilj imajo dela, ki poskušajo pritegniti javnost z nekakšnimi dražljivimi podrobnostmi iz zasebnega življenja voditeljev naše revolucije — oziroma s sumničanjem revolucionarjev in kar celih partijskih vodstev poskušajo razvrednotiti revolucijo in njene nosilce — do stališč „radikalnih kritikov“, ki bi radi dokazali, da sta meščanski parlamentarizem in večpartijski sistem edina demokratična modela življenja.

Takšne in podobne teze se ne pojavljajo le zunaj naše republike, tudi v Sloveniji so posamezniki in skupinice, ki marksizmu in leninizmu pripisujejo lastnosti stalinizma, ki govorijo „o sumljivi nacionalni politiki in vlogi republik“, „o krizi samoupravljanja“, „o ogroženosti slovenske kulture“, o tem, „da smo v vsej Jugoslaviji samo Slovenci za samoupravljanje“, da je „KP Slovenije ob ustanovitvi Osvobodilne fronte zagovarjala večpartijski sistem“.

DELO, Ljubljana, 21. jan. 84/13.

SVOBODNA SLOVENIJA: MARKSISTIČNO-LENINISTIČNA PREVARA

Pisec (tega članka) se je kot bodec za svobodo svoje dežele (med vojno) pridružil osvobodilni fronti. Toda po koncu vojne so ga brez kakih posebnih ceremonij vrgli v ječo, ker je pomagal pri organiziranju opozicije proti komunističnemu enopartijskemu sistemu. Med vojno pa so komunisti preganjali vsakogar, ki je trdil, da si komunisti le želé prigrabiti oblast in da so le navadne sanje, če kdo misli, da bi komunisti trpeli koga, ki jim ne bi bil popolnoma poslušen.

Na srečanju med Churchillom in Titom v Neaplju leta 1944 je Tito odločno zanikal, da bi imel namen uvesti komunizem v Jugoslaviji. Nekaj prej pa so v Titovem glavnem štabu izdali izjavo, da se partizansko gibanje zavzema za „neokrnjeno zasebno lastnino in za polno možnost zasebne iniciative“. Taka lažnjiva zatrjevanja so speljala mnogo dobro mislečih ljudi med zahodnimi zavezniki, ki so verjeli, da jugoslovanski komunisti niso dočela komunisti, ampak v najslabšem primeru le „agrarni reformatorji“ (= ljudje, ki bodo veleposestva razdelili), ki se boré proti Hitlerju za svo-

bodo svoje dežele. Tito je z uporabo tega propagandnega zaslona razglasil, da so vsi nekomunistični odporniki le fašistični in nacistični kolaboracionisti. In često je te ljudi res pritiral v naročje nacistov, ker jih je prav sistematično moril.

Tito je leta 1972 sam razjasnil to leninistično taktiko, ko je rekel, da so njegovi partizani sprožili državljansko vojno, da pa so to prikrivali, ker jim ne bi bilo v korist, če bi v svetu to vedeli.

Komunisti so s svojimi lažnimi pretvezami (o osvobodilni vojni) dobili mnogo nekomunističnih zaveznikov, ki so jim pomagali pri njihovi prigrabitvi oblasti. Toda vse so v glavnem odstranili, bodisi da so jih z ustrahovanjem prisilili k molku, bodisi da so jih zaprli, ali pa so jih kratko malo pobili. Na ta način je Tito uvedel popolnoma zrelo „diktaturo proletariata“.

Prav tako je Tito obljubil svobodne volitve, ki so bile leta 1945 tako „svobodne“, da je zmagal z nad 90 %-no večino. Omenjeno izjavo Titovega glavnega stana o „zasebni iniciativi“ je sam Tito ponovil leta 1946. Toda to režima ni oviralo, da ne bi podržaval ali pa zatrl celó naj-

manjše zasebne delavnice leta 1948.

Kakšno korist imajo množice, če zamenjajo fevdalno revščino s komunistično revščino? Kakšna razlika je zamenjava fevdalnih gospodarjev s komunističnimi šefi, posebno še, ker ti zadnji držé še bolj trdno v svojih pesteh bogastvo in politiko teh držav.

Tito je leta 1944 sklenil z jugoslovansko demokratsko vlado v begunstvu sporazum o uvedbi demokracije v državi, toda je vrgel ta

sporazum v pozabo že leta 1945.

Mora nam biti jasno: Za komuniste je vsak dogovor le politična poteza, ki velja, dokler ne prigrabijo oblasti. Pa tudi ne delajo nobene razlike med fašističnimi klavci in svobodoljubnimi delavci: oboji so sovražniki komunističnega režima, zadnji so mu nevarnejši, ker so ljudstvu bolj sprejemljivi.

Dr. Ljubo Sirc, Glasgow

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 5. jan. 84/2.

KATOLIŠKI GLAS: NE TROBITI V ROG VEČINE

Pri nas na Primorskem smo živeli in živimo „na prepihu“ kot malokje. Po prvi svetovni vojni je pihal italijanski nacionalizem v obliki fašizma ter nemški pod znamenjem kijukastega križa. Eden in drugi sta zadela tudi Cerkev in z njo slovenske katoličane. Eden in drugi sta ukinila ves slovenski tisk, nacizem na Koroškem, fašizem na Primorskem.

Drugačen položaj je pa nastal, ko je med vojno začel pihati med naše ljudstvo veter iz Sovjetske zveze v podobi stalinizma. Pri tem velja poudariti, kako je slovenska partija znala prikriti svojo stalinistično revolucijo pod za nas Primorce čarobnimi besedami „svoboda in boj proti fašizmu“. „Smrt fašizmu in svoboda narodu!“ To je bilo geslo, ki je elektriziralo naše primorske ljudi.

V Kulturnem domu v Gorici so (pred kratkim) priredili razstavo *Partizanskega dnevnika* od začetkov do maja 1945. V vsaki številki je brati le besede „svoboda“ in „boj proti nacifašizmu“. Nikjer ni nič brati o kaki revoluciji, o kakem socializmu, o kaki novi diktaturi. Tiste, ki so za tem osvobodilnim bojem slutili novo diktaturo, hujšo od fašistične, so razglasili za izdajavce.

Zaradi tega je v istem časopisu brati tudi prav pogosto o „narodnih izdajavcih“ na Primorskem. S to besedo so opečatili vse, ki so si želeli svobodo od fašizma, toda tudi svobodo od stalinistične diktature, ki so si želeli pod Jugoslavijo, vendar ne v novo diktaturo, ki bi bila povrhu še ateistična. Vendar v tistem vojnem času si noben Primorec ni upal v javnosti tiskati kakšno drugačno glasililo.

Položaj se je spremenil po končani vojni. Angloameriški zavezniki so jamčili svobodo tiska. To svobodo so uporabili nekateri slovenski duhovniki v Gorici, da so začeli izdajati tednik *Slovenski Primorec*.

Ker smo komaj izšli iz ene diktature in je v Sloveniji oz. v Jugoslaviji že zavladala nova, je bilo potrebno ob novi diktaturi zagovarjati in razlagati, kaj je demokratična ureditev človeške družbe. Med vojno je ta nova diktatura skrivala svoj obraz pod krinko boja za svobodo, po vojni od maja 1945 do septembra 1947 pa si je nadela novo krinko boja za priključitev Primorske k Jugoslaviji. Ker je *Primorski Slovenec* te stvari videl in zato kritiziral, je zaslužil pečat „izdajavca“.

Slovenski katoliški tisk je tudi pozneje večkrat plaval proti toku in proti demagoštvu. To je pač usoda vsakogar, ki ne trobi v rog večine, zlasti še, če ne maršira za diktaturami in njihovimi „maliki“. To je tudi usoda vsakega „pokončnega“ človeka.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 26. jan. 84/1.

nov dinarjev. Trenutno jim dela največje težave pomanjkanje domačega lesa, za uvoz pa nimajo dovolj deviz.

PORTOROŽ

Ne mednarodnem letališču v Sečovljah pri Portorožu so začeli z deli za podaljšanje letališke steze. Do začetka turistične sezone naj bi bila opravljena. Lani je na tem letališču pristalo 1249 povečini tujih letal, ki so pripeljala več kot štiri tisoč tujih gostov. Približno isto število so popeljali na panoramski polet nad slovensko obalo z aerotaksijem. Podaljšana steza bo omogočila pristajanje manjših potniških letal z petdesetimi sedeži. Začeli so se že pogovori s slovenskim letalskim prevoznikom Inex Adria. To podjetje je lani kupilo dve manjši potniški letali DASH 7, ki sta kot nalašč za to najmlajše slovensko letališče.

POSTOJNA

Na štiristeznem pokritem balinišču je domači balinarski klub organiziral balinarski turnir dvojic. Tekmovanje je bilo izborno za nastop v finalu evropskega prvenstva. Prišlo je kar štirinšestdeset ekip iz Italije, Hrvaške in Slovenije. Zmagala je domača ekipa.

RADLJE NA KOROŠKEM

Kulturna skupnost te občine je izdala monografijo Radlje skozi čas. Publikacija naj bi prispevala k boljšemu spoznanju kulturne, politične in gospodarske zgodovine te največje koroške občine. Delo, ki je pod vodstvom Marjana Tertnika nastajalo več kot pet let, seznanja bralca z geografijo kraja, s posebnimi razmerami okoli Radelj do 17. stoletja, z obdobjem glažutarstva ter z dialekti na tem področju. Knjiga je pri ljudeh naletela na ugoden odmev.

RIBNICA

Slovenska komunalna podjetja, ki skrbijo za čistočo po mestih, so pokazala veliko zanimanje za pometalca pločnikov, stroja, ki ga je izdelalo podjetje Rika. Podjetje bo letos izdelalo petindvajset strojev tega tipa. Podjetje je našlo vrzel na slovenskem tržišču, saj so do pred kratkim naša cestna podjetja uvažala take in večje stroje za pometanje cest.

ŠENTILJ

Prepotrebna obnova našega največjega mejnega cestnega prehoda še vedno ni končana. Z zamudo so zgradili le tri nadstrešnice, po eno na vstopni in izstopni postaji in eno na tovorni postaji. Sedaj pa čaka druga etapa izgradnje, ki obsega prostore za obmejne uslužbence, čistilno napravo za potok, ki teče na avstrijsko ozemlje in avtocesto od meje pa do Pesnice. Najprej se bo začela gradnja čistilne naprave, ki bo stala več kot sedemdeset milijonov dinarjev.

ŠOŠTANJ

Na slovesnosti v Kajuhovem domu je domače olupševalno društvo nagradilo tiste, ki že leta skrbijo za lepo urejene vrtove in okrašene balkone v tem kraju. Posebno priznanje je dobila hiša družine Praznik, ki stoji ob poti na šoštanjski grad. Slovesnost je poživil mešani pevski zbor pod vodstvom Alojza Sarlerja. Taka tekmovanja bodo odslej priredili večkrat, saj je zanimanje in navdušenje zanje vse večje.

VELENJE

Že petnajst let deluje v tem rudarskem kraju plesni klub, ki združuje v svojih vrstah mlade plesalce iz velenjskih šol. V tem obdobju so nastopali tudi v drugih krajih. Letos pa so pripravili in uspešno izvedli kvalifikacijski turnir v standardnih in latinskoameriških plesih. Tekmovanja se je udeležilo devetindeset plesnih parov iz Ljubljane, Nove Gorice, Novega mesta, Trbovelj, Maribora in Velenja. Prvo mesto so osvojili plesalci kluba T. Rožanc iz Ljubljane.

ZGORNJA BISTRICA

Prostovoljno gasilsko društvo je na občnem zboru kritično pregledalo preteklo leto in že začelo s pripravami za proslavo jubilejnega prihodnjega leta, ko bo društvo praznovalo svojo petinosemdesetletnico. Lansko leto so člani posvetili veliko skrb preventivi pred požari. Pregledali so več kot sto gradbenih objektov in pripravili predavanja in tečaje, kjer so govorili o možnostih za odstranitev vzrokov požarov in o prvi pomoči. Lani so gasilci dvanajstkrat gasili požare.

KATOLIŠKI GLAS:

„CELOVŠKA AFERA“ NA BRITANSKI TV

3. januarja je drugo omrežje britanske televizijske postaje BBC posvetilo tričetrtturno oddajo pod naslovom *Celovška afera* vračanju domobrancev in drugih slovenskih ter jugoslovanskih protikomunističnih oddelkov iz taborišča Vetrin pri Celovcu od 29. maja do 3. junija 1945 v Jugoslavijo, kjer je bila večina od njih pobita v množičnih pokolih.

Omenjena televizijska oddaja, na katero je že vnaprej opozoril članek v vodilnem londonskem dnevniku *Times*, je vzbudila v britanski javnosti veliko zanimanje, zlasti ker so bili v njej objavljeni podatki, ki doslej niso bili znani. Tako predvsem o tem, kdo je bil na angleški strani odgovoren za izročitev Jugoslovanov konec maja 1945 Titovim oblastem, ki so jih skoro vse brez procesa dale pobiti v Kočevskem Rogu in drugih moriških Sovenije. Beograd je proti oddaji protestiral, še preden je bila objavljena, pa brez uspeha.

V Italiji je o oddaji izčrpno poročal milanski dnevnik *Corriere della Sera* 4. januarja. Iz oddaje so razvidne zlasti tri trditve:

1. Takoj po nasilni izročitvi jugoslovanskim oblastem so bili vrnjeni brez procesa obtoženi „izdajstva in sodelovanja z nacisti“ in v množicah postreljeni. Z njimi so delili isto usodo njihove žene, otroci in svojci, ki so jih spremljali.

2. Da bi pomirili jugoslovanske begunce, Titu nasprotne, so jim britanski častniki, ko so jih spravljali na železniške vozove, lagali, kam so namenjeni. (Govorili so jim, da jih bodo prek jugoslovanskega ozemlja prepeljali v Italijo.)

3. Odgovornost za angleško vračanje slovenskih domobrancev in četnikov nosita poveljnik 8. britanske armade general Alexander in njegov politični svetovavec Harold Macmillan, opolnomočeni britanski minister pri zavezniškem poveljstvu v Caserti pri Neaplju. Kasneje je Macmillan postal vodja angleške konservativne stranke in predsednik vlade.

Po mnenju urednikov oddaje sta se Alexander in Macmillan odločila za vrnitev beguncev iz razlogov državnih koristi, češ da izročitev teh ljudi Titu ne bi bila previsoka cena za dosego umika jugoslovanskih partizanskih oddelkov iz Koroške in s tem odstranitve njihovega političnega vpliva s tega območja. Res so se jugoslovanske čete že pred omenjeno izročitvijo umaknile za meje stare Jugoslavije. Zanimivo je, da sta Alexander in Macmillan ravnala proti ukazom ministrskega predsednika Churchilla.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 26. jan. 84/1.

KDAJ SE SLOVENSKI KATOLIČANI NE BI ČUTILI ZAPOSTAVLJENE?

(19. januarja je dušan Šinigoj, predsednik komisije SR Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi, sprejel predstavnike verskih skupnosti, ki delujejo v Sloveniji.)

Nadškof Šuštar je (tam med drugim) izrazil: „Kolikor vsi spoštujemo temeljno načelo pravičnosti, ki zahteva, da vsakemu priznamo in damo, kar mu gre, se nihče ne bo čutil zapostavljenega, ogroženega ali kakor koli potisnjenega na rob. Nihče ne bo tožil, da mu kdo krati ali omejuje njegove temeljne človekove pravice, pa naj gre za verne ali drugače misleče, za njihovo prisotnost in enakopravnost v družbi in v sredstvih javnega obveščanja, zlasti radia in televizije, za obhajanje praznikov, zlasti božiča, ali udeležbo verskih obredov za bolnike in občane po domovih, za otroke po šolah in vzgojnih zavodih, za ljudi na robu družbe in v zaporih, za pripadnike drugih narodnosti pri nas ali za naše rojake v drugih delih države, v zamejstvu ali kjer koli po svetu.“

DRUŽINA, Ljubljana, 29. jan. 84/4.

PETER PAVEL GLAVAR

Kresne noči leta 1721 pusti bajtarska hči, ki je služila pri gospodi, svojega nezakonskega otroka pred vrati župnišča v Komendi. Naslednje jutro ga najde župnik Rogelj. Na priloženem krstnem listu bere, da je bil fantek krščen 2. maja tistega leta za Petra Pavla.

Dekla odnese otroka v hišo. Župnik da poklicati Jerasovo mater, ki ji je pred tednom umrl otrok. Prosil jo bo, če bi hotela vzeti najdenčka v rejo.

Po maši je vprašal župnik svojega cerkovnika Luka, če je ponoči slišal koga hoditi okrog hiše. „O, sem,“ je odvrnil mož. „Vso noč je lajal sosedov pes. Lisice so blizu.“

„Vem,“ je odvrnil župnik. „Ob tri kure sem. Pa sem mislil, ali nisi morda koga okoli hiše slišal hoditi?“

„Žive duše ne,“ je dejal cerkovnik in pogledal naglo vstran.

Toda župnik je vendarle videl njegovo zadrego in dejal: „Po Tonetu, tvojemu zetu, če bo, nisem vprašal, če je kaj voglaril krog tvojih oken, dasi to ni prav. Za mlado fantè je še vedno bolje, da ga ponoči s palico po hrbtu napodiš. Pa si tak, da se delaš, kakor bi spal, ko hodi hčeri na okno trkat. To sem ti hotel povedati.“

„Poparjeno je odšel cerkovnik.“

Župnik je stopil v župnišče. Našel je svojo sestro in Jerasovo mater. Jerasovka je držala otroka v naročju in ga dojila. Ko je vstopil župnik, je rekla mirno in vdano: „Dobro jutro, gospod! Lejte, kako je lep in zdrav otrok! Fantek je, pa čeden, nobene golazni nima.“

Župnik je prikimal. Ko je slišal ženine mirne besede in videl v njenem od boleznin in žalosti upalem licu nekaj nepojmljive zanosnosti, ki ji pravega imena ne vzroka ni vedel, je občutil prvič v življenju nekaj več, kot je bil do tedaj vajen čutiti ob pogledu v katerokoli žensko lice.

„Prav brez srca ni bila,“ je govorila žena. „Nekako pet tednov bo dete staro. Dojila ga je. Zdaj šele, ko bi se počasi navadil na kravje mleko, ga je odložila.“

Tudi sedaj je župnik samo prikimal.

„Sirotek,“ je rekla žena in šla ljubeče z roko dojenčcu čez mlečno lice. Oči so se ji kar v žalosti in sreči zameglile. Bila je zadnja solza iz bolestiti po njenem lastnem otroku.

Tedaj je župnik pristopil k njej in rekel: „Jerasova

mati! Saj sem vas vedno spoštoval. Pa vas zdaj še bolj. Bi ga torej hoteli rediti za svojega?“

„O, moj Bog!“ je vzdihnila. „Redim ga lahko, a sit ne bo pri nas. Nista niti naša dva.“

„Bomo že naredili, da bo prav,“ je rekel župnik. Hotel je še več povedati, a je molčal zaradi sestre, ki je vedel o njej, da je varčna; njegova „leva roka“, kakor je menil včasih v šali.

„Ko bi le vedela, ali je krščen in kako mu je ime,“ je rekla Jerasovka.

„Peter Pavel je,“ je zinil župnik.

„Peterček Pavelček!“ je ponovila žena topla. Nato se je še razgovorila: „Zdi se mi, da bo kodrastih las. Oči pa bo imel črne, pa tak nos, kakor gospoda. Bogue, morda je zelo visokega rodu.“

Župnik je ob ženi in sestri pogledal v vedro in mirno otrokovo lice in se mu je hotelo zazdeti, da je že videl nekje take ustnice in oči. A kje? A kdaj?

Odšel je in je bil ves dan nemiren in je iskal. A ko se je zvečerilo, še ni bil našel.

Vstal je od večerje in stopil k Jerasovim. Pri oknu je pogledal v hišo in je videl sedeti Jerasovo mater ob peči. Z desnico je poganjala zibel. Štiriletni Jernejček in triletna Manica sta ji sedela ob strani. Jerasov oče pa je sedel za mizo pred odprto knjigo z naočniki na nosu. A gledal ni v knjigo, temveč prek naočnikov na ženo in družino.

Župnik je vstopil.

„Spet v bukvah,“ je pozdravil.

„Berem,“ je zinil kmet, „in sem spet tegale mnenja.“

da bo šele skušnja povedala, kako bo z roji in čebelami.“

„Pusti čebele,“ je vzkliknil župnik. „Zaradi tistega-le tam v zibelki sem prišel. Ali ti je prav, da ga ziblje?“

„Sitnost je sitnost,“ je menil Jeras mirno in sedel k ženi, ko je vzel hčerko Manico v roke.

Jerasova je stopila k omari in položila pred župnika hleb kruha na mizo.

Župnik je sedel, segel po nož in si odrezal. Nato je rekel z glavo kimaje: „Dober kruh.“

„Da bi ga le ostajalo,“ je menil Jeras.

„Ostajati ne sme,“ je odvrnil župnik in zakašljal kakor v zadregi.

Nato je naglo vstal in rekel: „To sem hotel reči, Jeras, pa ne zameri, in mati tudi lahko sliši. Tegale otroka sem premislil, ki sem ga na svojem pragu pobral in si ga ti v svojo hišo vzel. Lepo si naredil in nekaj ga bom tudi sam redil. Pa tisti tam je tvoj Jernejček, kaj? Lej, se mi zdi, da bo bister. Za pastirja ni treba, da ima človek glavo. Kakor si ti napravil temule tujemu, če mi Bog zdravje da, ti rečem, bom naredil tvojemu Jernejčku jaz. Zdaj veš.“

„Nič kaj nisem razumel,“ je odvrnil Jeras.

„Tepci ste kmeti,“ se je razgrel župnik, „nič ne uganete. Da tepec ne bo, da bo kaj več, pojde Jernejček v šolo.“

„O-o-o!“ je zategnila hvaležno Jerasovka in solze so jo polile . . .

POZEN OBISK

Župnik Rogelj se je vračal sam s seboj zadovoljen domov. Premišljaj je dan, ki mu je bil napočil tako čudno nepričakovano in mu v večerni uri obudil ukrep, ki je imel obrniti eno človeško življenje po drugi poti, kakor bi bilo sicer teklo. Župnik je tisto uro čustvoval, kakor more moč, ki mu je k srcu prirastla stanovska dolžnost: da misli o svojih ovčicah, jih ljubi v pregledni vrsti svojih matrik, kamor je zapisoval dneve rojstva in ure njihove bridke smrti.

„Glej, šempeterski župnik, varuh cerkve svetega Petra, ki je edini in pravi namestnik Boga na zemlji, glej, kako imaš čudno reč v fari. Dva tuja, ki ju nisi krstil, imaš pod zvonom, najvišjega in najnižjega, gospoda komendatorja, patrona svojega, pa tole siroto, ki nič za to ne more, če ima očeta potepa in mater lajdraško nemarico, in bo živel in hodil svojo pot teže od drugih, ne da bi bil zaslužil. Pa saj je še Bog in bo dal, kakor je poskrbel za vrabca in za lilijo, in nekaj bo Jerasova mati tudi pripomogla, da bo krščansko zrastel. In tako bom napisal to uro k imenom drugih svojih še Petra Pavla in da bi bil zvest ko Peter in goreč ko veliki popotnik Pa-

vel, in naj bi nikoli ne mogel potožiti, da mu je župnik Rogelj le enkrat spomnil: Na moj prag so te položili, pa vprašali me niso, če mi je prav.“

Vstopil je v svoj dom in našel sestro Marto v veliki skrbi za nekako gosposko večerjo.

Ko je ugledala brata, je stopila k njemu in očitala polglasno, pritajeno: „Greš, pa ne poveš, kam. Notri pa čaka že vso uro.“

„Kdo pa?“ je vprašal župnik.

„Naš gospod.“

„Beštja! Komendator? Kaj ga je prineslo zvečer?“

„Noter pojdi!“ je rekla sestra.

„Pa tak?“ se je župnik ogledoval. „Lej, zdi se mi, da sem gnojnico brodil pred Jerasovimi. Oh, pa lepšo suk-njo imam notri. Skoči ponjo!“

Sestra ga ni poslušala, nego ga je rahlo potisnila k vratom v sobo, ki jih je odprla.

Notri je sedel v kotu med oknom prijetno rejen človek, ki je bil očitno plemenitega rodu in je z veliko skrbjo pazil na svojo zunanost. Bil je napravljen deloma posvetnjaško, deloma duhovsko. Sedel je udobno naslonjen v stolu, z nazaj nagnjeno glavo; roke je bil položil na kolena. Zdelo se je, da meži in dremlje, kakor da počiva od dolge poti. Polno lice mu je bilo lepo, le okrog usten je hotelo podhrtevati bolešno in bridkostno.

Ko je župnik vstopil, je komendator odprl oči, nagnil se v stolu naprej in z rokami objel kolena. Vstal pa ni. V pokojno lice je dahnilo nekaj življenja, toliko da je zmedlo župnika in je na tihem v sebi domodroval: „Glej ga, kako mi da čutiti, da je moj farni patron. Zdaj bo še siten, da je čakati moral, kakor da sem vseveden in bi ga, kadar ga prime, moral slutiti kakor dež.“

„Presvetli,“ je pozdravil na glas, „ne zamerite mi, da ste morali čakati. Kdo bi se bil nadejal, da me izvolite iznenaditi v tako neprilичni uri . . .“

„Moj čas je drag,“ je rekel komendator in se dvignil, „ura mojega obiska pa res ni bila prikladna. Izvolite zato vi potrpeti z mojo nadležnostjo . . .“

„Gospod baron,“ se je poklonil župnik, „na uslugo sem vam ob vsaki uri.“

„Dobro, dobro,“ je rekel oni in pristopil k mizi, ki je bila pregrnjena z belim prtom. Svetloba, ki je padla od preproste luči na mizi, je obllila njegovo posvetno-sijajno postavo, bogato blago njegove obleke, sijaj njegovega perila in nežnost njegove polti, ki jo je ničemurno negoval.

Župnik ob njem je bil siromašen in reven, pa še neroden in v zadregi. Ko pa je pogledal onemu v lice, se mu je hotelo zdeti, da vidi prikrit posmeh, in je čustvoval: „Gotovo je zaradi najdenčka tu. Na pragu so mi ga odložili. Pa so dedcu na nos nesli in zdaj si svoje domišlja

in morda celo veruje, da bi utegnil jaz — fej! Ali ne vidi mojih sivih las, ne vidi mojih križev in ne ve mojih let?" Hripavo je vprašal: „Kaj želite, presvetli gospod baron?"

Baron Peter Jakob Testaferata, ki je bil komendator iz reda malteških vitezov in župnika pri svetem Petru farni patron, je molčal in strmel predse v beli prt na mizi. V obritem obrazu se mu je zrcalila nekaka muka.

Župniku se je zazdelo, da se je mož v nekaj dneh postaral. Vsaj površno je vedel, kako živi njegov predstojnik, zato je občutil nekako radovednost, kaj neki greni ta čas možu življenje.

„Podnebje mu prija in ga hvali,“ je mislil. „Saj že sploh ne zna več iz Komende, beštja. In kar zadeva kuhinjo, gotovo ne trpi, da bi mu stregli slabo. To mora biti kakšna nejevolja v njem. Novo dekle ima, že tretjo,

---

župnik je čustvoval: „gotovo je komendator zaradi najdenčka tu. na pragu so mi ga odložili. pa so dedcu na nos nesli in sedaj si svoje domišlja in morda celo veruje, da bi utegnil jaz...“

---

odkar mu je odpovedala tista Dolenjka, ki mi je s svojim neumnim obnašanjem in priliznjenim pogledom fante begala. No, hvala Bogu, da je šla, da ne rečem nič slabega. Torej jeza zaradi služkinj, ka-li. Aha, ali pa zaradi tiste žlahte, tistega zrelega tička Ciprijana, ki mu je tako nenadno ušel. Mu je gotovo dolgove naredil in zdaj dedca hudó grize, ker je skop, kakorkoli je onemu naklonjen. Skop, da! Pa oskrbništvu ga teži. Ha, baron, zdaj vem.“

Tedaj so se odprla vrata iz kuhinje in župnikova sestra Marta je vstopila z nekako prav posebno jedjo in posebno steklenico vina na mogočnem podstavku.

Župnik je skočil po krožnike v omari, ki je bila v sobi, in je mislil: „Lej jo, našo Marto. Ve, kaj je treba in kako. In še v dobro voljo ga bo spravila s to laško godljo in to težko laško kapljo. Še tistega laškega ščavja, ki mu 'radič' pravijo, naj natreska na mizo, pa bom šel neješč v posteljo. Pa zaradi gosta, fej, ki mu diše stare ribe v mačji omaki in ščavje, ki človeka skomina po njem.“

Visoki gost je prav rahlo dvignil glavo in prikimal kuharici. Nato je menil proti župniku v latinski besedi z italijansko izgovorjavo: „Glejte, prav nejevoljen bom. Ali sem se mari povabil na večerjo?“

„Sprejmi, gospod,“ ga je tikal po latinsko župnik, „sprejmi, kar zmorem v svoji revščini po tvoji dobroti.“

Oni je neprisiljeno sedel in menil pohvalno in po kranjsko proti župnikovi sestri: „Ni ga bila potreba, no, no! Preveč dobra, žena!“

Kuharica je sijajno zardela, se poklonila in odšla.

Nato se je vrnila še z dvema posodama, s „ščavjem“ in nekako močnato jedjo, ki je župniku želodec obračala.

Gost pa je sklenil roki kakor k molitvi in menil prav južno zadivljeno: „Bog! In to razume ženska v tej barbarski deželi. Prvikrat sem to doživel!“

Nato je molil, jedel in rekel: „Prav kraljevsko vam kuhajo, gospod župnik.“

Župnik se je mučil z ribo in jedjo, ki mu ni prijala, pa se je je moral dotakniti iz vljudnosti. Na tihem je mislil: „Kraljevsko? Ne vem, kako je to, kraljevsko. Vem pa, da bi vse to, pa če je petkrat kraljevo, skoz okno zmetal, s pijačo vred. No, Bog ti blagoslovi! Ko pojdeš, poplaknem to reč s požirkom vipavca, in drugič, kadar boš spet v goste prišel, se pred večerjo najem, pa četudi le krljev.“

„Zares, kraljevsko vam kuhajo,“ je ponovil gost in pil. Župnik je iskal, da bi našel, kako bi odgovoril vsaj malo po sebi in brez hinavščine. Zato je rekel: „Gospod, lakota in delo sta kralja vseh kuharjev.“

„Resnica,“ je prikimal komendator in pil.

Nato je vprašal: „Odkod imate vino?“

Župnikova zadrega ni bila majhna. Skočil je k omari, kakor da išče nečesa pisanega. Nato se je naglo osuknil v kuhinjo in vprašal sestro polglasno: „Zdaj pa še to povej, odkod vino imaš!“

„Odkod?“ je rekla mirno. „Iz njegove kleti, kakor tudi vse, kar je jedel. S kuharjem njegovim sem se domeni-la.“

„Pa pojdi in mu povej to sama,“ je zamrmral župnik in se vrnil v sobo. Moral se je potuhniti pred gostom, ki mu je bilo geslo, „da ne zna živeti, kdor se ne zna hliniti“.

„Ta reč, presvetli, je skrivnost moje sestre, ki je vsa srečna, če vam je ustregla.“

„Težka skrivnost,“ je dejal komendator. „Resnica pa je in bo, da takega vina še nisem pil.“

„Ta je bosa,“ je skoraj ušlo odkritosrčnemu župniku. Le s težavo je ukrotil nasmeh, ki mu je hotel ob ustnice. Takrat pa je dejal komendator slovesno in uradno: „Hvala za gostoljubje. Pa zdaj je čas, da povem, čemu sem tu. Gotovo ste že uganili.“

„Morda zaradi upravljanja,“ je menil župnik.

„Res je,“ je odgovoril komendator skoraj iznenadeno. „Prav zaradi oskrbnišva.“

Za nekaj trenutkov je umolknil, nato je dejal trdo, skoraj poveljujoče: „Prevzeti mi boste morali, gospod župnik, začasno spet te posle.“

„Ne zmorem,“ je odvrnil župnik. „Moje oči so slabe, od dne do dne so slabše. Verujte mi, prevzvišeni.“

„Oči, oči,“ je govoril gost, „kaj vam je treba oči! Tisto malo pisanja narekujete. Glavno je, da najemnino in dajatve o pravem času izterjate. To nikakšen trud ni, in odškodnina, prosim vas, štirideset goldinarjev! To je lepa vsota, je denar, lepo zaslužen. Kakor bi ga s ceste pobrali.“

Tudi v ARGENTINI ostajajo Slovenci Slovenci. „Kje, domovina, si? ... Še pod Triglavom, okrog Karavank? ... Tu? Preko mórja? In ni ti mejá?“ (Župančič, Duma.)

„Že vem, kako ga pobiraš s ceste,“ je mislil župnik. „Ti že, ki si tujec lakom, in te srce ne boli, ko stopiš po svojem biriču v hišo, pa sedi šest ljudi in so štirje otroci za skledo kaše, ki ni mrvica tropin na njej. Pa tega ne prenese šempeterski fajmošter in je iz svojega doplačeval. Pa ne bo več, pa če se na glavo postaviš, in ne bo, ne bo za štirikrat po deset goldinarjev, amen!“

Glasno je župnik rekel: „Zares ne morem, prečastiti.“

Komendator je nejevoljno zamahnil z roko in se razživil v pravo južno viharnost: „Ne recite zadnje besede, ker ne bo zadnja. Poslušajte me! Oskrbništvo morate prevzeti! Nočem vas spominjati dobrot, ki kričijo po hvaležnosti, nočem biti vaš padrone. Samo ko človek se hočem pogoditi z vami; ko prijatelj. Poslušajte! Zato vam tudi vse po resnici odkrijem, kako je prišlo, da potrebujem vaše pomoči. Ali se spominjate mojega lanskega gosta? Mlad gospod je bil to. Moj sorodnik je, Ciprijan Antonini mu je ime.“

„Spominjam se,“ je rekel težko župnik.

Najdenčkov obraz je oživel tačas v njem. V komendatorjevo lice zroč je vedel, da je videl podobne poteze na obrazu otrokovem, ki so ga bili odložili. „Torej Ciprijan Antonini je oče,“ je mislil. Izgovoril pa je glasno: „Ciprijan Antonini, vse je mogoče.“

„Antonini,“ je potrdil komendator. Sirota po moji rajni sestri, ki nima nikogar razen mene; nesrečno bitje.“

Komendator se je razživil v jezi in ljubezni in je kar

kipelo iz njega: „Nič ne skrivam, da ga ljubim! Saj priznam, da sem morda sam zakrivil s svojo slepo ljubeznijo, da se mi je spridil in mi dela sive lase. Iz Komende mi je pobegnil, bogvedi čemu. Prav jezen sem bil. Najlepše perilo mi je pobral, srebrno namizno posodo, in celo kakor tat je vdrl v mojo denarno mizo. Vse to vam zaupam, gospod župnik, da boste vedeli, da sem prišel ko prijatelj k vam. In prijatelju ne boste odrekli skromne prošnje. Razumete! Ne smete odreči! Čez nekaj dni bom odpotoval.“

„Zaradi Cipri . . . , zaradi gospoda Ciprijana?“ je vprašal župnik.

„Zaradi mojega ljubega Ciprijana. Pišejo mi — a to vam nič mar ni; dovolj, da veste, da moram potovati.“

Župnik je prikimal. Pri sebi pa je mislil: „Le potuj! Če bi smel in če bi dokaz imel v rokah, povedal bi ti, da ga za ušesa primi, svojega sorodnika, nemarnega.“

Ozrl se je v komendatorjevo trudno obličje, ki se je bilo čudno raztegnilo. Župnik je imel vtis, da so komendatorju oči vlažne in je postal v sebi popustljivejši in je vedel: „Lagal se ni. Strašno se ljubijo ti Lahi med seboj. Mi Kranjci tega ne znamo. In to ni prav. Lej, vzemi si ga za zgled. Vse mu bo odpustil, kakor mu je že.“

Na glas je župnik rekel: „Veliko žrtev mi je naložila vaša prijaznost, presvetli!“

„Za leto dni samó,“ je dejal oni hladno in dodal:

„Odločil sem sicer, da vam povišam nagrado. Zahtevam pa točnost.“

„Točen bom,“ je rekel odločno župnik

„Določil sem, da dobite namesto štirideset šestdeset goldinarjev,“ je govoril komendator hladno uradno.

„Prezvzišeni,“ je dejal tedaj župnik, „zadovoljen sem; a prosil bi, da priložite še dvajset.“

„Ali ste znoreli?“ je vzkipelel gost. „Hočete reči, naj podvojim prejšnjo mezdo?“

„To sem hotel reči! Toliko zahtevajo Kern, Bitenc in Korbar. To veste sami, prevzvišeni. Mar naj bom umazanec v njihovih očeh? Samo to nikar!“

„Ali pa v mojih ne boste umazanec?“

„Ne bom, gospod patron,“ je odvrnil župnik. „Jaz zase vzamem, kar ste dali. Dvajset goldinarjev bom po vesti porabil za farne sirote in reveže.“

„Kaj so v moji komendi reveži?“ je zategnil komendator in se začudil.

„So,“ je pribil župnik pikro, „so, kakor povsod. Stari ljudje, bolniki in vdove. Pa celo — otroci brez staršev so, rejenci!“

Staremu duhovniku je lice zardelo ob misli, da bo zdaj komendator vprašal po rejencu.

Pa ni vprašal, le kaj leno je stegnil roko po pijači in pil. Nato je menil rahlo porogljivo: „Zvijachež ste, gospod župnik. Z dobro večerjo je presleplil tudi Jakob Ezava. Ali sem res Ezav?“

„Bodi Ezav ali Jakob, židom si v sorodu po skoposti,“

je mislil župnik. „A plačal boš! In prav je, da sem zini o najdencu. Po pravici mu sodi tvoja podpora in Boga zahvali, da imaš fajmoštra Roglja pred seboj, ki te v časti ima in bo tudi jezik držal, dokler popolnoma ne dožene, kako je z otrokom; pa tudi dokler bo smel molčati.“

„Ali sem res Ezav?“ je vprašal oni v drugo, ko ni župnik odgovoril.

„Abraham ne bodite, presvetli!“ je vrnil besedo župnik.

Komendatorju se je obličje razvleklo nejevoljno in je rekel po latinsko: „Čudnemu očaku si me primeril. Kje mi je Hagara?“

Župnik se je ugriznil v ustnice in dejal določno: „Zdi se mi, da sva se pogodila, presvetli. Osemdeset, velja.“

„Osemdeset,“ je vzkliknil komendator, „a dvajset jih gre za reveže in iz mojega! Zato želim o tej vsoti računati.“

„Dal jih bom,“ je rekel župnik mirno. Gospodarski pogovor mu je bil vrnil vso samozavest. Bil je, dasi nizkega rodu, sin iste dobe, ki je porajala same hladne računarje in gospodarje ter umne množitelje premoženja. Ločil se je od svojih višjih sodobnikov le v tem, da je živo občutil revščino malih ljudi in kmetskih tlačanov in so se mu smilili ter jih je podpiral in jim je želel, da bi si pomogli v umne in samostojne gospodarje.

Komendator se je dvignil in poslovil. Župnik ga je spremljal.

Ko se je vrnil, je našel sestro, ki je mizo pospravljala.

„Vrč vipavca, da poplaknem,“ je rekel župnik in sedel.

Vzel je list pred se in prijel za svinec; beležil je in govoril: „Tri goldinarje bo dobila kraljeva Špela, dva bom dal Špeharici, pet jih ponese Marčonu, ki mu je krava povrgla. To je deset goldinarjev. Ostane deset! Dva bom že odmenil jutri; štiri bom na stran položil za Jerasovega šolarja Jernejčka, če bo kaj prida iz njega, in štiri, štiri bom dal Jerasovi za nego najdenčku, za mleko in vzgojo. Njene krščanske ljubezni bi ne preplačal, če bi jih vseh dvajset dal.“

Vstopila je njegova sestra z vinom. Bila je vedra.

Župnik je krepko nagnil in pil ter rekel: „Okna odpri! Vso sobo mi je zasmradil. S čim neki se maže, da diši po njem kakor po nemarnih babah?“

„Surov si,“ je menila sestra užaljeno.

„Nisem,“ je rekel, „pa je Jerasov hlev že boljšega duha. Ti pa, Marta, seveda! Slepariš in hliniš z jedjo. Le sreča, da kmalu pojde, ta naš patron. Sicer bi ga imel vsak drugi dan v hiši, zdaj ko ve, da znaš kuhati po laško.“

„Goldinar mi je pustil pod prtom,“ je rekla veselo.

„Jaz bi ti dal dva,“ je odvrnil rezko župnik. „Lonec žgancev in zelja bi bila zavalila predenj, da bi vsaj vedel, kako kraljevsko jem.“

„Zoprn človek si,“ se je raztogotila sestra nad bratom. „Kakor da sem postrežljiva iz bahaštva! Kakor da nisem zato, da bo tebi dober. Vsak dan manj vidiš, pa komaj petdeset let si star. Le oslepi. Beračil boš v šestdesetem.“

„Če bom oslepel, bom pa beračil,“ je odvrnil župnik.

„naj bo in božja volja naj se zgodi! Ti pa si Marta martasta, bom rekel z Učenikom in še kure ne preboliš, ki ti jo je odnesla lisica ali dihur, dasi je pisano, da mora skrbeti Gospod za vrabca in lisico. Zdaj veš!“

„Vem,“ je odvrnila sestra, „pa če se mi smili kura, da veš, zato se mi, ker jo je žival tebi odjedla.“

Glas ji je trepetal.

Duhovnik je pogledal kvišku in je videl, da ima sestra solzne oči. Planil je živo: „Marta martasta, kdo pa te je žalil? Marta martasta! Pa prav iz mojega vrča boš potegnila zdaj za te svoje solze in to veselje mojim očem, ki so te videle, da si vendarle človek.“

Razgovoril se je s sestro o vsem, kar se je bilo zgodilo in še tega ni zamolčal, da bo še sam kak groš priknjil za Jerasovega rejenca in za šolo Jerasovemu fantu.

Nato je udaril po njeni roki, ki mu je bila obtičala v njegovi, ko ji jo je bil stisnil za solze. Rekel je: „Tako, moja ‚leva roka‘, zdaj veš vse, pa se jezi, če znaš!“

Sestra se je samo previdno nasmehnila. Bila je modra in je v sebi domislila: „Vino pijejo možje, nobene skrivnosti nimajo. Pa jo bom jaz imela in če bo zvedel, bo drugod.“

Mislila je na lonček mleka, ki ga je bila odmenila pošiljati vsako jutro po molži k Jerasu za rejenca . . .

Tri dni pozneje je komendator Peter Jakob res odpotoval in župnik Rogelj je prevzel posle komendskega upravnništva. Obenem je pa začel poizvedovati po rejenčkovih roditeljih. Tri leta je iskal zaman in kar je v četrtem izvedel, je bilo zagonetno, malo in strašno žalostno:

„Peter Pavel Glavar, krščen v cerkvi sv. Miklavža v Ljubljani, dne 2. maja 1721, nezakonski sin Jerneja Glavarja.“

Razburjeno je župnik planil k sestri in vzkliknil: „Vse veš, pa povej, ali bo padlo jabolko daleč od drevesa!“

„Ne bo, ne,“ je odvrnila sestra.

„Pa bo,“ je vzkliknil župnik ogorčeno.

Potem pa je odšel k Jerasovim, kjer je rasel skoraj štiritletni najdenček Peter Pavel ob osemletnem Jernejčku in šestletni Manici . . .

JERASOVI

Jerason sin Jernejček se je vil nemirno za knjigo ob očetu. Bila ga je sama kri in kretnja. Strašno težko mu je bilo pobirati črke za očetovim prstom:

„Na drugi petik v' poftu. Ti jmash sposhtovati tvojga Ozheta, inu tvojo mater, de bosh dolgu livil na femilji. Exod. c. 20. Jajt dobru vejm, de fledni ozha, inu mati, kadar G. Bug ym eniga otroka da, prezej fazhneo fa taiftiga skerbejti, inu v' mishlatfe, kej bo enkrat s'tiga otroka. Quid putas, puer ifte erit?“

„Tega ne razumeva,“ je menil ob latinščini učitelj in učenec se je oddahnil, češ da bo zdaj dovolj. Toda oče je hotel, da fant še beri in učenec je bral in bral, kako so mogočni kralji in cesarji klicali vsega sveta modre može, da bi jim srečo otrok oznanili: Filip, macedonski kralj, cesar Teodozij, cesar Decius, cesar Maksimilianus.

In je astrolog Platon semtertja mislil in sklenil: dvomljivo je in negotovo, kaj bo z otrokom, ko doraste.

Ob peči je sedela Manica, ki je bila tako skromna, da ni nič hotela, samo tiho vase mislila, se pohlevno smejala in postala nemirna le, kadar so jo pustili popolnoma samo.

Ob njej je sedel tiho, čudnoresno in vedno bridkostno zamišljen Peterček Pavelček. O njem je včasih Jerasovka s solzami rekla, da ji je strašno hudo, ker je tako čuden otrok s svojimi nekam velikimi, nezaupnimi očmi, ki gledajo v svet, kakor bi vedele vse in vse slutile, in ki so včasih hipoma sinile v čudnem ognju, kakor da so zagledale tisto daljno sluteno, komaj rahlo v dremotni zarji še daljnega razuma ležeče.

Te oči pa so ob nedeljah oživele v sladki radosti, kadar so se vrnili Jerasovi iz cerkve in je prišel Jernejček, ki je stregel k maši. Tedaj se je rejenček odmaknil celo Manici in se privil tesneje k Jernejčku, ki je bil poln cerkvenega kadila, poln čudovitega vonja, ki je razgibal otroku nežne nosnice.

te oči pa so ob nedeljah oživele v sladki radosti, kadar so se vrnili Jerasovi iz cerkve in je prišel Jernejček, ki je stregel pri maši in je bil poln cerkvenega kadila, poln čudovitega vonja, ki je razgibal otroku nežne nosnice.

O svojem sinu pa je včasih potožil Jeras župniku, da ne ve, če bo kaj za šolo. „Bere že, bere,“ je rekel, „pa ga le tiste norčavosti mičejo, ko se bere, da se lev petelinjega petja boji, pa da ima slon dvojno srce, takole, ki se strašno boji, pa tisto, ki je grozno srdito; pa mi zna samo tisto na pamet, kako je Samson tavžent Filistejcev pobil.“

„Čakaj,“ ga je bodril župnik, „boš videl, kadar ga jaz v roke vzamem, in ga tudi bom vzal; boš videl, ko bo malo bolj človeku podoben, pa ne tako otročji, če Bog da, da mi oči nagajale ne bodo, boš videl, kakšnega sina imaš!“

Zvečer pa je Jernejček spet sedel z očetom za mizo in je spet bral o prerokbah modrih, kako so ugibali o sreči cesarskih otrok in je „astrolog Platon“ zaključil: „Dvomljivo je in negotovo.“

Ko je bilo Peterčku sedem let, je vzela Jerasovka Manico in svojega rejenca s seboj v Kamnik na neko novo mašo.

Jernejček, ki se je bil že pripravil za ljubljanske šole, je moral ostati doma. Udaril se je bil. Zlezal je bil na konja in ga podil proti Velesovemu. Sam angel varuh ga je ujel, da ni padel za smrt, ko se je konj splašil. Splazil se je krvav iz jarka, splezal nazaj na konja in tako prišel spet domov ter legel in blodil.

bo še

... ljubim jih s hrupom in šumom, ta vélika mesta —
skoznje v svobodo gre, skoznje v bodočnost gre cesta ...
(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Ko je sveti oče Janez Pavel II. nedavno govoril o glavni temi letošnjega molitvenega tedna za krščansko edinost, je poudaril, da smo poklicani k edinosti križa našega Gospoda. V tej poklicanosti vidimo tudi prostor našemu misijonskemu prizadevanju. Ga. Gabrijela in g. Miha Rehberger, ki vodita naš misijonski krožek, poročata o letni bilanci preteklega leta. Prostovoljne prispevke za misijone so darovali: po 20 funtov: g. Šabec, po 15 funtov: g. Žle, po 10 funtov: g. Gosar, g. Grčar, N. N., g. Lapajna, g. Prevc, g. Przybyslavska, g. Selak, po 5 funtov: ga. Biberovič, g. Cor, g. Fras, g. Klemenčič, ga. Kranjc.

Celotna vsota prispevkov: tombole, srečelova in drugih izkupičkov je nanesla 330 funtov. Iskrena hvala!

POJASNILO

Štirje naročniki NAŠE LUČI iz Anglije so v pismu uredniku protestirali, ker je bil v januarski številki objavljen kratek članek g. F. Rožmana.

Ker ne poznamo razmer med Slovenci v Angliji, smo pri dopisu g. Rožmana menili, da ga je omenjeni poslal uredništvu Naše luči v dogovoru s tamkajšnjim slovenskim župnikom g. Rotom, saj iz pisma samega ni bilo čutiti česa drugega. Zato smo pismo objavili. Seveda bomo v prihodnje bolj pazljivi. Uredniki

Spoštovano uredništvo!

V imenu Slovencev v severnem delu Anglije in članov pevskega

zboru v Rochdale prosimo za objavo naslednjega:

V januarski številki Naše luči je bilo objavljeno pismo g. Franca Rožmana iz Bedforda. Po njegovem mnenju ideja za slovenski jezik med Slovenci v Angliji peša. To nikakor ne drži.

Zadnjih 10 let se je prosvetno delo med nami celó poživilo. Na vsakoletnem Slovenskem dnevu je udeležba vedno večja (200—250). V Angliji nas je Slovencev približno 500 do 600 in raztreseni smo po vseh koncih Otoka. Tolikšna udeležba kljub takšnim razdaljam potrjuje prav nasprotno, kot trdi g. Rožman. Tudi udeležba pri slovenskih mašah se veča. V Rochdale obstaja že več kot 30 let pevski zbor, ki pripravlja izmenoma z Bedfordom vsakoletne Slovenske dneve. Nekateri pevci prihajajo k vajah do 60 km daleč, kar ni ravno lahko. A pevci jemljemo nase te žrtve z namenom, da ohranjamo našo besedo, našo pesem in zvestobo domovini.

Izjava g. Rožmana, da ideja za slovenski jezik med nami peša, je docela neupravičena in za nas žaljiva, ker s takim neresničnim pisanjem postavlja v slabo luč Slovence v Angliji pred rojaki po Evropi.

Kar zadeva tečaj slovenščine za mladino, pa tole: Slovenci smo se v Angliji naselili v glavnem v letih 1947 in 1948. Novih priseljencev ni in torej tudi ni „mladih slovenskih staršev“. Zakonov naših otrok, kjer bi bila oba zakonca Slovenca, po našem mnenju sploh ni. Že zaradi tega, poleg razdalj, takih tečajev ni mogoče organizirati. Pred dobrimi 20 leti je tedanji naš župnik mons. Kunstelj poskušal te organizirati, pa mu iz navedenih razlogov, pa tu-

di zaradi velike starostne razlike pri otrocih, to ni uspelo.

Slovenci iz severne Anglije

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V nedeljo, 22. jan., je bila maša za pokojna zakonca Jakoba in Marijo Hrastelj. Po maši smo bili povabljeni v Center. Obhajali smo obnem 80-letnico g. Jakoba in njegovo pogrebščino. Spominjali smo se njegovega dela v naši skupnosti. Ga. Kokol je potem povabila k skupnemu obedu s povabilom: „Če bi g. Jakob še živel, bi tako hotel.“ Seveda smo si drugače predstavljali praznovanje jubileja. Vsem gospe, ki so pri tem kosilu pomagale, se iskreno zahvaljujemo.

Tudi našega organista, g. Zoreta, ki je 17. jan. godoval, smo se spomnili in mu zapeli: „Kol'kor kapljic, tol'ko let!“

V nedeljo, 5. februarja, je imel rojstni dan g. Leon Humar. 57 let je dopolnil. Morda si bo kdo mislil, saj to ni okrogla številka. Toda prav ta letnica je postala v Avstriji važna. S tem letom gredo namreč delavci iz železarn v penzijo. Tako smo skupaj praznovali rojstni dan z upokojitvijo. Slavljenec je vse plačal, kar je kdo pojedel ali popil. Se mu lepo zahvalimo za gostoljubnost.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tretjo januarsko nedeljo smo imeli običajno božjo službo. Razveselil nas je obisk bogoslovcev in visokošolcev. Pri maši smo se poslovili od obeh dia-

konov, ki odhajata na delovno mesto na Koroško: od g. Jožefa Markovitzja iz Lipe nad Vrbo in g. Petra Olipa iz Sel. Poleti, če Bog da, bo sta posvečena v duhovnika. Diakon Markovitz je tudi stregel pri maši, Peter pa je vodil petje.

Po maši smo odšli v semenišče, da se tudi izven cerkve poslovimo. Malo smo pokramljali, malo zapeli, se okrepčali in hitro je prišla ura ločitve. Bog naj ju spremlja na njuni življenjski poti.

TENNECK — Kakor je bilo napovedano v februarški Naši luči, smo imeli mašo v Tennecku že v soboto, 11. februarja. Vreme je bilo zjutraj slabo. Snežilo je. Radio je pripovedoval o snežnih katastrafah v Alp-skem svetu. Proti poldnevu se je pa le zjasnilo. Še pred pol dveh se je izseljenski duhovnik odpeljal, ker je računal z gostim prometom. Pa se je zgodilo prvič, da je prišel v Tenneck šele po pol petih in tako zamudil. Zaradi gostega prometa in nesreče, pa še ker je bila cesta v dolini reke Salice zaprta, je potreboval še enkrat več časa za pot kakor običajno. V Tennecku je bilo snega, da se je iz kupov komaj kaj videlo.

Mašo smo začeli z zamudo. Kljub slabemu vremenu pa so prišli tudi rojaki iz Halleina, iz Freilassinga in se nas je nabralo kar lepo število.

Po maši smo pa zavili v dvorano k pustovanju, ki so ga pripravili tenneški rojaki. G. Švab je imel polne roke dela. Pomagala mu je g. Krklečeva, krofe je pa nacvrta g. Cimermanova. Na harmoniko nam je igral g. Namestnik iz Freilassinga. Ljudje so se najprej podprli, nato zapeli, da so se pošteno ogreli. Šele potem so bili zmožni za ples. Vsem, ki so pomagali, da so bili ljudje zadovoljni, tudi na tem mestu iskrena zahvala.

Ga. Jerca Švabova, ki sicer vedno skrbi, da niso ljudje žejni, je manjkala. Zateči se je morala v bolnico v Hallein na preiskavo, ker se zadnje čase ni dobro počutila. Želimoj, da bi se čim prej pozdravila.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Zahvala za pomoč ob požaru. — Ga. Neža Žičkar in sin Jožko iz Črešnjice pri Cerkljah se zahvaljuje-ta za denarno pomoč in darila v blagu ob požaru na njuni domačiji. Rojaki iz Limburga in nekateri flamski prijatelji so ob tej priložnosti darovali 48.500,— frankov. Zahvalo in priznanje zaslužita tudi g. Aleks Ackovič in g. Anton Verbič, ki sta po hišah nabirala darove in našim ljudem omogočila, da so se pokazali solidarne z brati v nesreči.

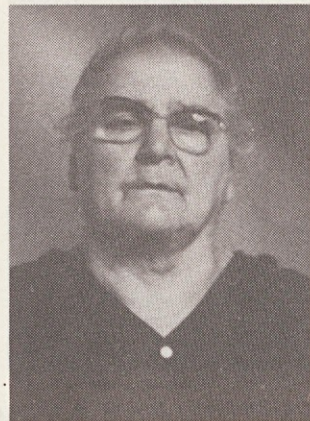
Življenjski jubilej: Ga. Frančiška Zupan, roj. Gole, je na svojem domu v Eisdeni slavila 80. obletnico življenja. Za to priložnost so jo obiskali številni prijatelji. Ga. Zupan je vedno z zanimanjem spremljala življenje in delo slovenske skupnosti na tem področju. K lepemu življenjskemu jubileju ji iskreno čestitamo in želimo čim več zdravja.

Naši ranjki: V Lanakenu je v Gospodu zaspala g. Ana Avsec, roj. Breznikar. Dočakala je lepo starost 91 let. Na zadnji zemeljski poti so jo spremljali v Eisdeni. V njeni oslabeledosti so ji pomagali sorodniki Ledinek-Kodehovi in dobri sosede. Naj počiva v miru!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V torek, 20. decembra 1983, je umrla ga. Josepina Gabrovec, roj. Hvala iz Châteleta. Ob udeležbi bližnjih svojcev (med njimi tudi njen nečak, znani belgijski pevec, Robert Cogoj) smo jo pokopali 23. decembra na pokopališču v Châteletu, sveto mašo zadušnico smo pa imeli v župni cerkvi sv. Petra in Pavla v Châteletu. Njenima sinovoma g. Mariju in g. Gedeonu, njeni sestri ge. Tončki Kogoj ter ostalim sorodnikom tudi naše sožalje! Pok. Josepina se je rodila leta 1904 v Grgarju pod Sveto goro v Sloveniji.

V soboto, 7. januarja, se je v župni cerkvi Ste. Barbe v Flénu poročil

Pok. Josepina Gabrovec, roj. Hvala, iz Châteleta

la gdč. Danijela Bajc z g. Michelom Rousseauom iz Thulina. Želimo jima sreče in božjega blagoslova na njuni skupni življenjski poti.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Društvo Slovencev vabi na *pustno srečanje*, ki bo v soboto, 3. marca. Ob šestih zvečer bo v cerkvi maša, nato pa v dvorani srečanje, kamor prinesite dosti dobre volje, vse drugo bo na razpolago.

Kulturni odsek Društva pripravlja za nedeljo, 11. marca, *Prešernovo proslavo*, v dvorani, takoj po maši.

Zlati jubilej dveh slovenskih redovnic. — V nedeljo, 22. januarja, sta v Mesnil-St. Denisu blizu Versaillesa, praznovali zlati jubilej svojih redovnih obljub sestra Lavrencija Doblehar in sestra Štefanija Novak. Obe sestri sta doma iz prečenske fare pri Novem mestu in pripadata kongregaciji „Oblates de l'Assomption“. Pred drugo svetovno vojno je ta družba imela močno po-

Sestra Štefanija Novak je obhajala zlati jubilej redovnih obljub.

stojanko tudi v naši domovini, kjer sta obe jubilatki delovali do leta 1947, ko so vse slovenske sestre te družbe odšle v Francijo.

Slovesnost je bila preprosta, pa globoko doživeta, saj sta poleg naših dveh sester tudi dve francoski sestri slavili isti jubilej. Med zahvalno mašo je brat francoske jubilatke govoril o tem, kaj pomeni pol stoletja zvestobe in vztrajnosti v Gospodovi službi. Ko je vsaka izmed sester ponovila svoj „da“ Gospodu do smrti, je iz vseh duš privrela zahvala za božji klic, ki nas vabi preko križa in odpovedi k božjemu poveljčanju, privrela pa je tudi goreča prošnja, da bi tudi med mladimi dekletki katera našla to pot.

Sestri Lavrenciji in sestri Štefaniji

Pokojni Franc Kontelj

ji ob tem lepem redovniškem jubileju čestitamo tudi mi vsi.

Slovenska oddaja pariškega radija Notre-Dame je vsak četrtek zvečer od osmih do osem 20, na frekvenčni modulaciji 100,2. Vsi dobri Slovenci jo zvesto poslušajo.

Vsem naročnikom Naše luči, ki so naročnino malo zaokrožili, pri srčna zahvala, gre za sklad NL.

MITRY-LE-NEUF (77)

8. februarja je ob številni udeležbi rojakov bil pokopan Franc Kontelj, čigar življenje se je par dni prej izteklo. Doma je bil iz Selc pri Postojni, kjer se je rodil leta 1938. V Francijo je prišel leta 1959, si tukaj ustanovil družino in ji s pridnim delom zgradil lepo hišo. Zadnji leti ga je fizično in duhovno mučila težka bolezen, ki je pospešila njegovo smrt. Težko prizadeti ženi Liljani in sinu Patriku ter vsem njegovim svojcem izrekamo svoje sožalje.

MELUN (77)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 11. marca, ob devetih zjutraj, v poljski cerkvi v Dammarie.

LA MACHINE (Nièvre)

Prihodnjíč se bomo zbrali k skupni maši v nedeljo, 1. aprila, ob devetih zjutraj v župni cerkvi.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Umrli je rudar Rudolf Peharček, star 71 let, po rodu Čeh, poročen s Slovenko Jožefo iz velike Senegačnikove družine, kjer je bilo dvanaest otrok. Vdovi, hčeri, sinovom in vsem prizadetim naše iskreno sožalje!

Minuli so lepi božični prazniki in bližajo se velikonočni. „Kristus je vstal“, se na veliko nedeljo z močnim glasom pozdravljajo pravoslavni.

Da prinaša srečo podkev, štiripresna deteljica, dimnikar, če ga srečaš in se primeš za gumb, in v druge vraže marsikdo veruje, z lahkoto veruje. Verjeti, da je Jezus vstal in tudi nam obljubil vstajenje, to je pa težko. Naša „vera“, v katero nas pe-

hata napuh in prevzetnost, je res majhna in večkrat kar smešna.

Ko sva se z ženo vračala z novoletnih počitnic, sva se za par dni ustavila v Chatillonu pri Parizu v Slovenskem domu. Niti za trenutek se nisva čutila nezaželeni, tako velika je prisrčna gostoljubnost g. Čretnika in g. Flisa pa tudi prijaznost kuharice gospe Matilde. Tam sva tudi občudovala oltar in omaro, krasno delo g. Krapeža iz Famecka.

V Aumetzu uči zdaj moja naslednica, pridna gdč. Nevenska. Kar tri vrste učencev ima: 1. male šolarje, 2. odrasle začetnike in 3. odrasle, ki znajo slovensko, a se želijo še izpopolniti. Upamo, da bomo kmalu prejeli društvena slovenska vabila in razne dopise. Nikar ne mislite, da smo kakšni „rasisti“, nikakor ne. Nobene matere ne sovražimo, a svojo imamo najrajši. Vse narode imamo radi a svojega najbolj.

Najbrž bo gdč. Nevenska obnovila tudi šolski pevski zbor. Ker že omenjamo pevske zборе, ponavljamo željo, da bi prišlo kmalu tudi do cerkvenega, kakor je to v Parizu in Merlebachu.

Ponavljamo tudi željo, da bi nas obiskali večkrat naši duhovniki iz Pariza in Merlebacha. Msgr. Grims je hodil večkrat na leto k nam. Če on ne more več, pa naj pride kdo drugi. Že stari Rimljani so rekli, da „variatio delectat“ se pravi, da obiski, pa tu in tam kakšna majhna sprememba, kaj novega, prinaša zadovoljnost in tudi okrepi vero. J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Letošnji postni čas nas ne bo samo pripravil na praznike odrešenja, ampak tudi na zaključek svetega leta ob 1950-letnici našega odrešenja. Sveti oče nam je začrtal namen tega jubileja: „Spravo z Bogom in sočlovekom, v globokem notranjem spreobrnjenju“. Ali smo po dobri svetoletni spovedi to že dosegli? Izrabimo dneve postnega časa, saj so to dnevi velikih milosti.

30 rojakov bo opravilo svetoletno romanje v Sveto deželo in Rim. Odhod iz Pariza, Orly Sud, v nedeljo, 11. marca, ob 13. uri. Povratek v so-

Pokojna Angela Kovač, roj. Ručman, iz Noyelles-s-Lensa

boto, 24. marca, v Orly-Sud, ob 19.10.

Zakrament sv. krsta sta prejeli: v Mericourtu Helena Vidovič, v Bruayen-Artoisu pa Marija Lejeune. Naj ju krstna milost spremlja vse življenje!

Zakrament sv. zakona sta si dala 21. januarja v Méricourtu v kapeli „Matere izseljencev“ Pierre Mistretta in Annick Danielle Razložnik. Naj ju spremlja božji blagoslov!

16. januarja je v bolnici v Lensu odšla po plačilo k Bogu Marija Pietrzyk, roj. Horwath, prekmurska rojakinja. Brez družine in sorodnikov je ob dobri pomoči sorojakov prebila zadnja leta v domu v Winglesu. Posebno zadnji mesec je ob hudi boleznini zelo veliko pretrpela. Pokopana je bila 18. januarja na pokopališču Hulluch. Naj se odpočije od svojega truda!

FREYMING-MERLEBACH

Zakonca Ivan in Mira Redek, stajujoča v Cité de Chêne, sta v soboto, 21. januarja, slavila svojo srebrno poroko. Hotela sta to slavnost združiti s sv. mašo, ki je bila v kapeli našega doma ob 17. uri. Da sta bila med našimi ljudmi poznana in priljubljena, je pokazala številna udeležba in lepo petje našega zborra, ki je naredilo slavnost še posebno praznično. Bilo je tudi nekaj udeležencev iz Slovenije.

Po maši smo imeli prijetno zakusko v našem domu, ki se je zavlekla dolgo v noč. Izvrstno razpoložen je bil msgr. Grims, saj ju je on pred 25 let poročil, sedaj pa je z njima učakal to obletnico, h kateri jima je prisrčno čestital. Slavljencema želimo vsi še mnogo let srečnega skupnega življenja.

V ponedeljek, 7. februarja, je odšla skupina 16 naših rojakov z g. Jožetom Kaminom na čelu na *enotedenske duhovne vaje* na La Flattière ob vznožju Mont Blanca. Da na duhovne vaje gre občasno duhovnik, no, to spada že k njegovemu stanu in bi zato ne bilo nič posebne omembe vrednega. Da se pa za to prijavi 16 laikov, to pa nas mora navdajati z optimizmom, saj pričaja, da svet le ni tako zmaterializiran in zgolj tostransko usmerjen, marveč, da so še ljudje, ki se zavedajo, da nimajo le telesa, ampak tudi dušo, da zemeljsko življenje ni edino, ki nam je dano, marveč, da nas čaka drugo, popolnejše in lepše, da nimajo le človeških prijateljev in znancev, ampak tudi Boga, s katerim hočejo vsaj za nekaj dni stopiti v prav intimen stik. Zares, naše življenje tu na zemlji je le toliko vredno, kolikor mu stavimo za cilj, priti nekoč k Bogu.

V Fareberswillerju je umrl 25. januarja v starosti 82 let Ivan Košuta in je tam pokopan; v Creutzwaldu pa 30. januarja Karel Levar, star 64 let. Bog jima daj večni pokoj.

AUMETZ

V četrtek, 26. januarja, je bila pokopana gospa Saleten, ki bi bila izpolnila 28. novembra 90 let. Bila je skoraj 25 let vdova. Živel je zadnja štiri leta v Normandiji pri enem izmed otrok, ki jih je bilo 12. Bila je Štajerka in se poročila še v Avstro-Ogrski leta 1914 in prišla v Francijo že leta 1922. V Aumetzu zdaj menda ni nobenega, ki bi bil prišel tako zgodaj. Naj se v nebesih pridruži drugim Slovincem-Aumečanom.

NICA

Še vedno se vsako nedeljo zbiramo pri slovenski maši v kapeli sester „Don Bosco“. Pride nas malo,

Pokojni Danilo Škrjaj iz Cannesa

toda temu ni razlog le razmetanost in oddaljenost, pač pa to, da je mnoge naše rojake zagrabil virus „lenobitis“. Toda pri Bogu, ko pride mo k Njemu na obračun, ta „virus“ ni nobeno opravičilo, da smo smeli izostati ob nedeljah od svojega „delovnega mesta“. Le majhna skupina rojakov redno vsako nedeljo zastopa našo slovensko skupnost pred oltarjem, da kot Mojzes dvigajo roke k molitvi, da bi Gospod bdel nad našimi rojaki, raztresenimi v tujini. Pri maši pojemo slovenske cerkvene pesmi ob spremljavi harmonija. Sedaj na harmoniju igra g. Metod Cankar. Hvaležni smo mu za požrtvovalnost, s katero se pripravlja na vsako nedeljo. Zanj to ni lahko, kajti med tednom opravlja zidarska dela in po delu se doma vadi, da mu prsti ne otrdijo in ostanejo gibčni za igranje na harmoniju. Z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo premaguje te težave in že leto dni redno spremlja pri maši naše petje, ki je postalo bolj pestro, ker skuša čim več menjati program pesmi. Kaj to pomeni, vidimo že po tem, kakšna je razlika v sodelovanju pri maši med našo majhno skupino in Hrvati, ki so številnejši, pa nimajo organista in so letos začeli prihajati v isto kapelo, da imajo bogoslužje po naši maši.

Po karnevalskih dneh, ki toliko tujcev pritegnejo v naše mesto, začnemo ta mesec postni čas. Ali razumemo smisel postnega časa?

Morda o postu vemo samo to, kar nam je ostalo v spominu iz otroških let, kako je doma mati skrbela, da se je vsa družina ob petkih vzdržala mesa, a na pepelnico in veliki petek je bil strogi post za vso družino, ko se ni nič kuhalo. Tudi danes nam Cerkev nalaga post na določene dneve. Toda to, da se na določene dneve odpovemo mesu, to ne sme biti samo sebi namen. Odpovedati se svojemu zrezku ali svoji klobasi v petek — to razumemo in najbrž tudi vsi storimo. Toda odpovedati se svoji zamerljivosti, svoji maščevalnosti za resnične ali navidezne krivice, to pa nam je morda preveč. Raje bi ostali ves dan brez jedi in pijače, kakor pa uklonili svoj napuh in dali prijazno besedo nekemu, ki nas je razžalil, pa četudi nehote. Smisel postnega časa, zakaj delamo pokoro, zakaj hodimo v cerkev, je, da se spreobrnemo, da premagamo sami sebe, da postanemo boljši ljudje.

28. januarja je umrl v bolnici v Grassu naš rojak Danilo Škrli v svojem 46. letu starosti. Pobrala ga je

zavratna bolezen, kateri so botrovali tudi družinske razmere, da se je popolnoma zanemarlil in ni skrbel več za svoje zdravje. Pokopan je na pokopališču v Grassu. Kljub delovnemu dnevu je na pogreb prišlo lepo število naših rojakov in tudi nekaj Hrvatov, ki so ga poznali. Bil je znan kot dober delavec in človek dobrega srca. Naj mu Gospod podeli večni mir in pokoj!

MARSEILLE

Zadnjič je bilo lepo pri slovenski maši in lepo družinsko počutje po maši. Prvič nas je pri petju spremljal g. Metod na harmoniju. Če smo sami, smo malo negotovi pri petju, ker je že dolgo, kar smo odšli iz rojstnega kraja in smo že precej pozabili melodije domačih cerkvenih pesmi.

Prihodnjič se dobimo na 1. postno nedeljo, 11. marca, v Eouresu, kot običajno. G. Metod je obljubil, da tudi tokrat pride.

Že sedaj opozarjamo, da ne bo slovenske maše na veliko noč, pač pa na cvetno nedeljo, 15. aprila!

nemčija

STUTTART-okolica

Na novoletnih sprejemih. — Rotenburški škof dr. Georg Moser in ministrski predsednik dežele Baden-Württemberg, dr. Lothar Späth, sta na letošnji novoletni sprejem povabila tudi slovensko zastopstvo. Sprejem pri škofu Moserju je bil 6. januarja na škofiji v Rotenburgu, pri ministrskem predsedniku Späthu pa 20. januarja v novem gradu v Stuttgartu. Na obeh krajih smo med pozdravi slišali tudi optimistične napovedi za leto 1984, na kar smo trčili s kozarci. Da je

To je druga polovica dvorane med miklavževanjem v Stuttgartu 4. decembra lani. V 2. številu NL je bila priobčena fotografija 1. polovice udeležencev. Kot smo že zapisali, je bilo takrat v dvorani 250 slovenskih otrok.

Taki slovenski plakati so bili razobešeni lani oktobra po Nemčiji, kjer se zbirajo Slovenci k nedeljskim mašam. Posnetek je izpred cerkve v Ludwigsburgu.

prišlo do sprejema v Stuttgartu, je zasluga našega delavca Janeza Blažiča iz Sindelfingena, znanega darovalca zvonov za Vodice in Šmarno goro, kar je prišlo na uho tudi ministrskemu predsedniku dr. Späthu.

Lep družabni večer. — Za začetek novega leta so se na praznik sv. Treh kraljev zbrali Slovenci iz okraja Hohenlohe v Forchtenburgu k maši

V Krefeldu nas je 18. decembra lani obiskal sv. Miklavž, katerega smo bili vsi veseli: malčki ter odrasli. Obdaril je tudi nekaj odraslih, med katerimi je bila orglarica gđc. Irena Strmšek.

Ena od 6 dekliških miz v slovenski Sobotni šoli v Stuttgartu. Deklice zavzeto sledijo pouku.

in družabnemu večeru. Lepo število jih je prišlo skupaj. Po maši so nadaljevali večer v cerkveni dvoranci. Na sporedu je bila novoletna tombola in skupno petje. Iznajdljive gospe so poskrbele tudi za klobase in krofe in to še v posebno čast rojaku Gabrijelu Mačku, ki je na predvečer praznoval svojo 50-letnico življenja. K vstopu v „drugo polovico“ življenja smo mu seveda vsi želeli srečen korak.

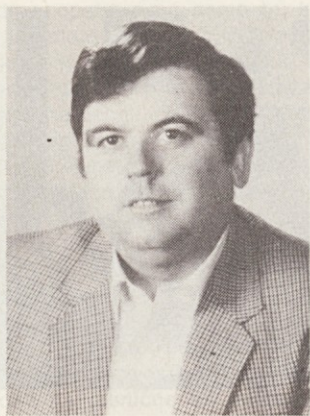
Razstava slovenskih impresionistov. — Od 18. januarja do 26. februarja je bila v Stuttgartu razstava slik štirih glavnih slovenskih impresionistov (Jakopiča, Groharja, Jame in Sternena). Razstavo je organiziral Inštitut za zvezo z inozemstvom (Institut für Auslandsbeziehungen) v prostorih Foruma za kulturno izmenjavo na Charlottenplatzu. Slike je dala na razpolago narodna galerija v Ljubljani. Govornica pri otvoritvi je bila dr. Anita Cevčeva. Raz-

stava je našla lep odmev pri nemških in slovenskih obiskovalcih.

Čestitke h krstom: V Stuttgartu Zvonku in Jelki Tudina k sinku Denisu ter Viljemu in Tanji Mihelač k hčerkici Karin; v Ostelsheimu pa Antonu in Mariji Vesel k sinku-posvojencu Mateju.

Kot se vidi, smo se v precejšnjem številu udeležili službe božje 18. 12. 1983 ter po maši šli v Mladinski dom, kjer je bilo dovolj domače kapljice ter vročih kranjskih klobas. Za ples in dobro voljo so nam poskrbeli Slovenski fantje iz Krefelda pod vodstvom Staneta Florjana, kar so nam tudi v bodoče obljubili vsako tretjo nedeljo v mesecu, po končani službi božji. Zato kličemo vsem rojakom iz Krefelda in bližnje okolice: pridite! Pričetek sv. maše je ob 16. uri v cerkvi sv. Martina na Inspelstraße.

Pokojni Jožef Špilak

MÜNCHEN

Na *Svečnico* se nas je zbrala k večerni maši v župnijsko kapelo lepa skupina. S prižganimi svečami v rokah smo peli in molili ob prazniku božje luči in veselja. — *Nedeljske maše* so ob slovenski pesmi in besedi vedno bolj prijetna srečanja z Bogom in rojaki.

Sobotna šola pridno dela. Poleg rednega pouka v veri in materinščini se v njej pripravljamo tudi na materinski dan in prvo obhajilo. — *Ministranti* so se v zadnjem času spet dvakrat zbrali k pogovoru o njihovi lepi službi pri oltarju. — *Mešani pevski zbor* se redno vadi. Zapel

Po krstu Anje Turšič v slovenski župnijski kapeli v Münchnu.

nam bo na materinskem dnevu in kdaj pa kdaj v cerkvi.

Ko pišemo to poročilo, smo tik pred *pustovanjem* in teden kasneje *romanjem* v Rim. O obojem bomo poročali.

Krščeni sta bili Anja Turšič, hčerka Franca in Lucije Marije Gornjak, in Andreja Caf, hčerka Mirka in Erike Polajžar. Staršem čestitamo, punčkama pa želimo vse dobro v življenju!

Zelo nas je prizadela *smrt* Jožefa Špilaka iz Prekmurja, saj je živel dolga leta v Münchnu in se redno udeleževal našega župnijskega življenja.

Rojen je bil 29. januarja 1949 v Veliki Polani. Pred 14 leti je prišel na delo v München in bil zaposlen pri BMW. Po naravi je bil miren, dober, prijeten človek. Pred 11 leti se je oženil. Ko je delal v lanskih počitnicah doma pri sorodnikih v vinogradu, si je zlomil nogo. Tam so mu jo dali v mavec, potem so ga dalje zdravili v Münchnu. Dva dni pred odhodom iz bolnice je 14. oktobra umrl za pljučno embolijo.

Njegovi mladi vdovi in osemletni hčerki, ki ju je njegova smrt globoko prizadela, naše iskreno sočustvovanje! Pokojnemu pa želimo veliko srečo v Bogu!

nizozemska

V soboto pred 3. nedeljo v januarju je „Zvon“ povabil svoje članke in njihove družine na *prijateljski*

večer. Za začetek so si ogledali prelepe diapozitive in film z Zvonovega obiska v Sloveniji. Nato je bila skupna večerja, pri kateri je vladalo veselo razpoloženje.

Zvon vrši med nami lepo vlogo. S svojimi pevskimi nastopi bogati naše narodne in verske prireditve, pri holandski javnosti pa je glasnik slovenske pevsko kultura ter človečanska in organizacijska osveženost.

švedska

OLOFSTRÖM

Po dolgem času smo se zopet zbrali k *slovenski maši* v Olofströmu. Tokrat v novi cerkvi. Novozapadli sneg ni oviral teh, ki so 29. januarja prišli od blizu in daleč: iz samega Olofströma, nato iz Vilshulta, Jämshöga, Näsuma, Hästvede in celo iz nad 60 km oddaljenega naselja Kallinge. Lepa udeležba je pokazala, kako so slovenski pripadniki župnije hvaležni za novi bogoslužni center in nanj ponosni. Prej smo se zbirali v dvorani tovarne Volvo. Res je bilo na ta način bogočastje povezano z vsakdanjim življenjem, toda manjkal je občutek spremembe in prazničnosti. Večkrat se je kdo pritoževal: „Sem že itak

Pri krstu Andreje Caf v „naši“ cerkvi Sv. Duha sredi Münchna.

hodimo vsak dan na delo." V cerkvi bomo vedeli, da se nam ni treba umikati drugim prireditvam in da bomo imeli prepotreben mir za molitev in zbranost. Maja meseca, ko smo zadnjič imeli mašo v „Južni dvorani“ Volva in smo prostor delili z razstavljalci težkih motornih koles, so se našemu petju pri maši nekajkrat pridružili akordi zabavne glasbe.

Nove cerkve nam izpričujejo, da katoliška Cerkev na Švedskem zaradi priseljencev in številnih pristopov Švedov v katoliško Cerkev, raste. Slovenci pomagamo graditi tukajšnje cerkve. Bili smo soudeleženi pri gradnji in otvoritvi novih cerkva v Stockholmu, Västerasu, Jönköpingu, Borasu, Halmstadu in nazadnje v Olofströmu. Naj bodo te nove in trdne stavbe pristne podobe nevidne resničnosti, da je tudi duhovna zgradba cerkvenega občestva iz solidnega materiala.

88. KATOLIŠKI SHOD

4.—8. julij 1984
v Münchnu

ŽIVLJENJU ZAUPATI,
KER GA BOG ŽIVI
Z NAMI

ŠVICA

PAPEŽ BO OBISKAL ŠVICO

V januarju ni bilo — razen rednega bogoslužja — in se ni zgodilo nič posebnega. Pač pa se počasi že pripravljamo na papežev obisk Švice v juniju. V ta namen so tudi švicarski škofje napisali svoje pastirsko pismo, iz katerega tu navajamo pogloblitve misli.

V tednu po binškoštih, t. j. od 12.—16. junija t. l., bo papež Janez Pavel II. obiskal Švico. Prišel bo k nam kot „brat v Kristusu“. Kot s takim se bomo z njim tudi srečali. Zato se že zdaj vprašajmo, kaj bi nam on kot brat in sokristjan rad podaril in kaj mu mi kot njegovi bratje in sestre po veri lahko damo s svoje strani.

„Kot rimski škof je papež Janez Pavel II. prvi med vsemi škofi na svetu...“ in „ima čisto svojstveno službo v vesoljni Cerkvi. To poudarjamo, ker še vedno obstajajo razna napačna razumevanja glede papeževe vloge... Osnova za posebno nalogo in nenadomestljivo papežev službo“ je v tem: „... odkar sta apostola Peter in Pavel zapustila Jeruzalem in prišla v Rim, je rimska občina bila krajevna Cerkev, ki je imela med drugimi Cerkvami poseben prednostni položaj...“ Ta prednost... sloni... na „temelju apostolov“ (Ef 2,19) Petra in Pavla, ki sta tam živela in trpela... Po najstarejšem pojmovanju je rimska Cerkev takorekoč stičišče in edinstveno središče vseh Cerkva, ker je v njej na poseben način „ohranjeno apostolsko izročilo“ (sv. Irenej)...

Kot je znano, hodijo škofje iz vsega sveta občasno v Rim, da papežu predočijo stanje v svojih škofijah in se z njim posvetujejo. Po stari navadi tem obiskom pravimo „ad limina apostolorum“, kar pomeni „pri grobovih apostolov“, t. j. na kraju njihovega mučeništva za vero. S tem potrjujemo, da je smisel in namen tega potovanja predvsem v tem, da izpričamo edinstvo z vero apostolov. Na tej veri je namreč

zgrajena Cerkev, ta vera povezuje tudi nas med seboj...

Ne samo škofje, marveč tudi številni verniki iz vsega sveta romajo v Rim. Namen teh romanj je vsa stoletja bil obiskati grobove apostolov, videti (kraje) pričevanja prvih kristjanov in se srečati z rimskim škofom. Za mnoge vernike tako romanje v Rim pomeni utrditev v veri ter znamenje edinosti z verniki vsega sveta in z rimskim škofom.

Pred nami je tokrat nekaj ravno obratnega. Ne bomo mi romali v središčno mesto edinosti, ampak bo škof iz Rima obiskal Cerkev v Švici.

Kadar papež obiše krajevno Cerkev, ji prinese nekaj od svoje posebne karizme, od svojih posebnih darov in nalog..., ki... so predvsem tri: služba edinosti, pričevanje vere ter utrjevanje in hrabrenje vernikov.

a) *Služba edinosti.* Cerkev v Švici je na prostranem polju vesoljne Cerkve razmeroma majhna. Morda smo prav zato vedno v nevarnosti, da našo Cerkev, svoje skrbi in druge lastne zadeve preveč postavljamo v ospredje. Nagnjeni smo k temu, da se osredotočamo nase in se vrtimo okoli sebe. V takšnih razmerah prihaja papež k nam kot znamenje in priča vesoljnosti Cerkve... On pozna, doživlja in v največji meri nosi nadloge in radosti, razcvet in težke okoliščine vseh Cerkva... Kot rimski škof je živa vez edinosti med številnimi Cerkvami na zemlji. Njegov obisk Cerkve v Švici pomeni za nas povabilo, da na široko odpremo duha in srce za potrebe vesoljne Cerkve... S tem, da sprejmemo njega, obnovljamo svojo povezanost z drugimi krajevnimi Cerkvami. Obrnimo zato pogled od sebe na druge Cerkve, da bomo postali bolj odprti in širokosrčni za blagor vse Cerkve. Kot priča edinosti papež prihaja v deželo, kjer je verska ločenost posebej boleča. Papež Janez Pavel II. se zaveda tega bremena preteklosti. Zato mu še toliko bolj leži na srcu edinstvo kristjanov...

b) K posebni službi rimskega škofa spada dalje *pričevanje vere* v Jezusa Kristusa. Cerkev nima druge-

ga temelja kot Kristusa . . . , nima druge glave kot Njega . . . , ni zgrajena na drugi skali kot na Njem in na veri v Njega kot Kristusa, Sina živega Boga . . . Papež prihaja k nam kot priča te vere, iz katere Cerkev živi . . . Petrov naslednik prihaja k nam, da nas povabi: „Odprite vrata Odrašeniku!“ Papež želi s tem povabilom obnoviti našo vero. Želi nas spomniti na to, da novo veselje do vere ni možno brez pripravljenosti za žrtev in odpoved . . .

c) Rimskemu škofu je slednjič naročeno, naj *potrjuje svoje brate*. To potrditev bi rad Janez Pavel II. prinesel krajevnim Cerkvam, ki jih

obiskuje . . . Upanje je bilo redkokdaj tako ogroženo kot danes. Okrepiti vse kali upanja — to je papeževa želja. Kjer in kamor potuje, povsod želi zbuditi pogum za vero in novo veselje za krščansko življenje.

Upanje raste, če se kristjani resnično srečujejo med seboj. Skupno prosimo Svetega Duha za uspeh tega srečanja, da se bo v prihodnjih binškoštih dnevih ob obisku rimskega škofa uresničilo to, kar je nekoč želel apostol Pavel, ko se je odpravil na potovanje v Rim: „V svojih molitvah vedno prosim, da bi se mi vendar že kako posrečilo po volji

božji priti k vam. Želim vas namreč videti, da bi vam podelil kak duhovni dar, da se utrdite, to je, da nam bo med vami v medsebojno tolažbo skupna vera, vaša in moja“ (Rimlj 1, 10—12).

P. S.: Naknadno je bil že izdelan podrobnejši načrt papeževega obiska, obisk sam pa podaljšan za en dan.

Op.: Kadar ni omenjena samo ena Cerkev, ampak Cerkve (v množini), je mišljena Cerkev pri posameznih narodih ali v posameznih deželah oz. državah.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Tajnica Slovenskega dušnopastirskega urada Regina Smrtnik je postala prvakinja pri izbirnih tekmah v sankanju na naravni progi. Tekme so bile v Feld am See. — V okviru Koroške dijaške zveze že 10 let deluje lutkarski odsek Lutke Mladje. Za 10-letnico so pripravili Milčinskega igro: Zvezdica zaspanka. — Krščanska kulturna zveza je podelila Tischlerjevo nagrado za njeno narodnostno in pesniško delo Milki Hartman. Podelitev nagrade je bila v Slomškovem domu v Celovcu 23. januarja. — Avstrijski prosvetni minister dr. Zilk je imenoval Franca Wieceleja, člana socialistične stranke, za novega nadzornika za manjšinsko šolstvo. Imenovanje je povzročilo vrsto protestov političnih slovenskih organizacij in štrajkov po šolah. Zilk je obljubil, da se bo pred imenovanjem pogovarjal s prizadetimi manjšinskimi organizacijami, česar pa ni storil. — V Selah deluje že 30 let pevsko društvo. Ustanovljeno je bilo na pobudo župnika Tomaža Holmarja. V okviru društva obstaja mešani pevski zbor, ki je obenem tudi cerkveni zbor, dalje otroški zbor in dekleški zbor Ciklame. Za 30-letnico de-

lovanja je bila v januarju spominska proslava. — V januarju je zaradi zdravstvenih razlogov odstopil dose-danji predsednik Slovenske prosvetne zveze Valentin Polanšek. Za novega predsednika je bil izvoljen Tomi Ogris. V Prosvetno zvezo, ki jo je pred 75 leti ustanovil dr. Lambert Ehrlich, je včlanjenih 30 društev. — Dosedanji asistent za slavistiko na graški univerzi dr. Erik Prunč, iz škocijanske fare na Koroškem, je postal v Gradcu univerzitetni profesor.

GORIŠKA

V Gorici so pripravili poseben simpozij, ki je bil posvečen profesorju sv. pisma in orientalskih jezikov, Štefanu Kocjančiču. Deloval je v prejšnjem stoletju. Pri simpoziju so sodelovali poleg slovenskih tudi italijanski znanstveniki. — Dramska skupina prosvetnega društva Štandrež je postavila na oder burko Jaka Štoke Moč uniforme. — Društvo sv. Cirila in Metoda je pripravilo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici vzhodno liturgijo v bizantinsko-slovenskem obredu. — V Kulturnem domu v Gorici je 25. jan. gostoval ljubljanski zbor Consortium musicum, ki ga vodi duhovnik dr. Mirko Cudermán. Zbor je poznan posebno po ploščah z nabožnimi pesmimi (božične, velikonočne, majniške, Marijine pesmi). — V Sovodnjah so v Kulturnem domu praznovali 21. jan. 75-letnico delovanja Kmečko-delavske posojilnice. Prav ta ustanova je rešila marsikoga, da ni šlo njegovo imetje na boben. —

V Katoliškem domu v Gorici so 29. jan. obhajali nedeljo katoliškega tiska. Glavna točka na programu je bila igra Jaka Štoke Moč uniforme.

TRŽAŠKA

Tržaška škofija pripravlja svetoletno romanje v Rim. Udeležili se ga bodo tudi slovenski verniki. Romanje bo od 28. februarja do 3. marca. — Slovensko pastoralno središče v Trstu je pripravilo tečaj, namenjen zakoncem in staršem. Tečaj se vrši v Marijinem domu enkrat mesečno. Januarja je govoril škof Kvas o slovenski družini v narodni in verski ogroženosti. — Kapela sv. Leopolda Mandiča v Domju nad Trstom postaja vedno lepša. Dobila je barvano okno Vstalega, mozaik patrona, elektronske orgle. Škof Bellomi je te predmete blagoslovil v nedeljo, 22. januarja. — Lani v decembru so pri Sv. Ivanu nad Trstom praznovali 80-letnico delovanja Marijine družbe. S ponosom lahko gleda nazaj na opravljeno delo med katoliškimi Slovenci. — V tržaški bolnici je 20. jan. umrl za srčno kapjo časnikar g. Franc Jeza, star 67 let. Doma je bil iz Hajdine pri Ptujju. Bil je krščanski socialist, med vojno nekaj časa partizan, nakar je bil ujet in odpeljan v Italijo. Po razsulu so ga Nemci odpeljali v Dachau. Po letu 1945 je bil nekaj časa v uredništvu Slovenskega poročevalca. Ker si je svobodo predstavljal drugače, kakor jo je doživljal, je leta 1948 bežal in bil najprej v taborišču pri Frosinone, odkoder je prišel potem v Trst. Napisal je

več knji, med drugim tudi o skandinavskem izvoru Slovencev. Zanimivo je, da Primorski dnevnik ni besedo posvetil možu, ki se je nekoč boril v dobri veri pri partizanih. — Zbor Consortium musicum je 19. jan. imel koncert tudi v Trstu. — Ljubljanskega pomožnega škofa Kvasa so pri prehodu na meji, ko je šel predavat v Trst, zadržali, natančno preiskali in prebrali tudi njegovo predavanje. Ali je to korak doboljšanja odnosov med slovensko Cerkvijo in državo? Po čigavem ukazu je bila ta preiskava storjena? — V četrtek, 26. jan., je umrl na Opčinah dr. Anton Kacin, 80 let star. Rojen je bil v Idriji, postal učitelj in profesor. Od 1927 do 1940 je bil profesor za slovenščino v goriškem semenišču, kamor je doslednega katoličana poklical nadškof Sedej. Po vojni je bil eden od glavnih organizatorjev slovenskega šolstva na Tržaškem in Goriškem. Od 1947 do 1968 je bil ravnatelj učiteljišča v Trstu. Vse življenje je bil Slovenec, kristjan in demokrat.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Kronika slovenske kat. Misije v Melbourne izkazuje za leto 1983 te podatke: 24 porok, 32 krstov, 29 birmancev, 18 prvoobhajancev, 19 mazičenj, 25 pogrebov. Koliko je za vsem tem dela misijonalov, pa kronika ne more povedati. — Božična nabirka za vzdrževanje verskega središča je prinesla 6255 dolarjev ali 93.825 šilingov. Razstava slik, ki jo je v decembru priredila slov. katoliška Misija v Sydneyu, je tudi med Avstralsci vzbudila veliko zanimanja. Razstavljenih je bilo 119 slik. — Polnočnico so imeli v Merrylandsu (Sydney) v novi dvorani, ki je večja od cerkve. Prepeval je mladinski zbor Zarja. — Krajevni škof Murray je 27. nov. lani blagoslovil novo slovensko cerkev v Wollongongu. To je sedaj četrta slovenska cerkev v Avstraliji. — Senator Lajovic in njego-

va žena sta pri slov. umetniku Rapotcu, ki živi in dela v Avstraliji, naročila sliko svete Družine na begu v Egipt. Slika sta podarila novemu svetišču v Adelaidi. Sliko in novi križ za cerkev so blagoslovili 19. februarja.

ARGENTINA

V San Luisu je umrl 30. dec. lani g. Janez Pekolj, roj. 1920 v dobrniški fari. Po gimnaziji v škofovih zavodih je vstopil v ljubljansko semenišče. Ob zlomu leta 1945 je odšel v Praglio in Brixen. Ob koncu teološkega študija se je iz zdravstvenih razlogov odločil, da bo ostal laik. V Argentini je bil škofijski tajnik v San Luisu, profesor za latinščino na dveh gimnazijah in nazadnje vseučiliški profesor na univerzi v Mercedesu. Za slovenstvo je važna njegova izdaja slovensko španskega slovarčka. Prva izdaja je izšla v letu 1949 v založbi Duhovnega življenja. Leta 1953 je pa g. Janez Hladnik izdal njegov kasteljansko slovenski slovar na 589 straneh. Pokopal ga je sanluiski škof. — V Buenos Airesu je umrla nekdanja solistka ljubljanske opere ga. Franja Golob-Stare. Po vojni je pela tudi v buenosairški operi Colon. Rodila se je leta 1908 v Podmelcu pri Tolminu, po starših je bila pa Gorenjka. — Počitniške kolonije v dr. Hanželičevem domu v Cordobskih gorah, ki jo prireja društvo Svobodna Slovenija, se je letos udeležilo 81 otrok (49 deklic in 32 dečkov). — Že več let povabijo bariloški Slovenci, ki jih je okrog 200, za božič slovenskega duhovnika. Lani je prišel g. Ladislav Lenček CM. S seboj je prinesel filme s potovanj, ko je obiskoval slovenske misijonarje po svetu. — Bariloški pevčki, ki jih vodi ga. Lučka Kralj-Jermanova, so tudi lani v nedeljo pred božičem v bariloški stolnici priredili božični koncert. V zboru poje dosti naših mladih.

ZDA

Misijonski krožek v New Yorku je nabral v letu 1983 za slovenske misijonarje 1450 dolarjev. — V novembru je praznovala Kranjska slovenska katoliška jednota v Milwaukeeju 80-letnico obstoja. Proslava je bila v popolnoma zasedeni dvorani pri sv. Janezu v Milwaukeeju. — Fara sv. Štefana v Chicagu je praznovala na prvo novembr-

sko nedeljo 85-letnico ustanovitve. Maševal je pomožni čikaški škof Alfred Abramovič in pozival vernike, naj tudi v bodoče ostanejo zvesti svojemu jeziku, navadam in veri. — Ansambel Veseli Slovenci, ki ga vsa leta od ustanovitve vodi Dušan Maršič, je obhajal v Clevelandu 20-letnico delovanja. Pridnanje za delo sta jim dala tudi clevelandski župan Vojnovič in pa ohijska vlada. Po stilu so Veseli Slovenci ameriški Avseniki. — 11. oktobra lani je preteklo 30 let, odkar clevelandski radio dnevno oddaja Pesmi in melodije iz lepe Slovenije. Prva organizatorja sta bila Radoslav Menart in dr. Stane Šušteršič. Od leta 1960 naprej pa vodi oddajo dr. Milan Pavlovčič. — Dr. Peter Remec, profesor na univerzi Fordham in član vatikanske delegacije pri Združenih narodih v New Yorku, je dobil papeško odlikovanje. Postal je vitez sv. Gregorija Velikega. Papeško odlikovanje mu je izročil vatikanski državni tajnik kardinal Agostino Casaroli.

KANADA

Torontski Slovenci so v okviru Koroškega večera nabrali za dijake Mohorjevih domov v Celovcu 10.000 dolarjev (150.000 šilingov). Gotovo je glavna želja darovavcev, da bi na Koroškem bilo dosti slovenstvu in katolištvu zvestih razumnikov. — V novem župnijskem centru v Montrealu je veliko življenja. Poleg sobotne šole in priprave na prvo obhajilo je bilo na sporedu gostovanje torontske mladine z igro Angel z avtom. — Slovensko letovišče torontskih župnij je lani obhajalo srebrni jubilej. Še nobeno leto ni doživelo tako velikega obiska kakor lani. Tudi raznih prireditev je bilo več kot doslej.

**kupujte
berite
širite**

našo luč

našim mamam za njihov dan

žena — sonce družine

(Naslednje besede je povedal papež Pij XII. 11. marca 1942.)

Družina ima svoje sonce, to je žena. Da, žena in mati je sonce družine. Sonce s svojo velikodušnostjo in marljivostjo, pozornostjo in skrbno zavzetostjo do vsega, kar more razveseliti moža in otroke. Okrog sebe širi svetlobo in toploto.

Navadno pravimo, da je zakon srečen, če zakonca ne iščeta svoje sreče, temveč srečo drugega. Pa je vendarle to plemenito čustvo obeh zakoncev v veliki meri delež ženine kreposti, njene materinstva in ljubezni.

Žena je pametna in modra. Z veseljem vrača dobro tudi tedaj, ko smo odurni. Ko jo žalimo, odgovarja dostoj-

no in spoštljivo. Kakor sonce je, ki oblačnemu jutru prinaša zoro in ob večerih zlati oblake s svojimi prameni.

Žena je sonce družine zaradi jasnega pogleda in čara besed. Njene oči in njen glas segajo v srce, ga mehčajo, bodrijo, odganjajo naval strasti in vabijo moža, da se veseli dobrega in se v družinskem krogu odpočije po napor- nem dnevu, ki je tako pogosto poln zoprnih opravil.

Žena je sonce družini s svojo dosledno iskrenostjo, dostojno preproščino, krščanskim in spoštljivim dostojanstvom, z mirnostjo in ubranostjo svojega duha. Pa tudi z urejenim obnašanjem, oblačenjem in skromnostjo.

Posluh za notranja razpoloženja, veder obraz, nasmeh in zbranost ter prikupnost dajejo ženi lepoto izbranega in preprostega cveta, ki se odpira zato, da sprejema in se razdaja kakor sonč- na toplota.

SOLZA

Na tleh sedimo
in čakamo mamo.
Ko bo prišla,
bomo k njej stekli
in ji rekli:
„Kje si bila?
Si pozabila
na nas?“
„Jaz?
Pozabila
na vas?“
bo rekla
in solza
se ji bo utrnila
in ji stekla
čez obraz.

br

25. marec, spomin na tisti sveti trenutek, ko je postala Marija božja mati, je posvečen vsem krščanskim materam — je njihov dan.

iz dnevnika mlade matere

Rast Cerkve — moja skrb? Da, tudi moja! Skoraj toliko kot skrb za vzgojo mojih otrok, za rast življenja v moji družini.

Kaj delam za rast Cerkve na Slovenskem? Prav nič posebnega, nič omembe vrednega. Za to nimam niti posebnih sposobnosti, niti talentov. Moje vsakdanje delo je omejeno na dom, hišna opravila in vzgojo otrok.

A to je prvo in najpomembnejše sluzenje tudi Cerkvi. Biti dobra mati in vzgojiti svoje otroke v dobre ljudi in kristjane je nekaj najboljšega, kar lahko dam človeški družbi in Cerkvi. Moji otroci so mladina jutrišnjega dne, njega ustvarjavnici in graditelji. Kdo drug, če ne predvsem dom, jim bo privzgojil

in osmisli vrednote, kot so poštenje, delavnost, vestnost, zavzetost, resnicoljubnost, skromnost in občutek odgovornosti? Kdo drug, če ne v prvi vrsti dom, jih bo učil življenja po veri?

Mislím na članke, ki jih od časa do časa napišem za kakšno revijo ali časopis, in na pogovore ali predavanja, s katerimi sama ali skupaj z možem pomagava pri katehezi otrok, birmancev,

PRIHOD

Zibala sem te mesecev devet
v telesa svojega skrivnostni zibki,
vsak gib tvoj spremljala, ko prsti šibki
iz mene tipali so v vnanji svet.

Zate sem dihala, za tvojo rast
sem vate svojo srčno kri točila,
in s tabo vred je rasla v meni slast,
s sladkostjo skoz in skoz me prepojila.

Noben ni žamet in nobena svila
voljna tako, kot sem te vase jaz
s povoji pajčevinastimi skrila,
z vsem bitjem objemaje te ves čas.

In zdaj se zdi ti ta naš svet pretrd?
In da te vanj ponesti naj ne smem?
Oh, mora biti: in če treba v smrt,
ljubezen moja odgovarja: grem.

Naj moj život bo ena sama rana,
hočem te dati soncu in svobodí:
prismej se v dan in jasna pota hodi;
zemlja, nebo mi pojeta „hozana“!

Potem pa trdno, trdno sem zaspala.
Tedaj so te iz skrivne zibke vzeli;
in ko so te v naročje moje deli,
si ti zaplakal, jaz sem se smejala.

Oton Župančič

zaročencev in staršev. Vse te dejavnosti so majhne, malenkostne kot kaplja v morje. A narava mojega vsakdanjega dela domá in z otroki me uči, da jih ne smem meriti s človeškimi merili. Po enoletnem delu in skrbi z dojenčkom ugotavljam, da ta ne zna in ne zmore ničesar drugega, razen da spi, joka in moči pleničke.

Merilo mojega dela je želja, da bi bilo v mojih člankih in predavanjih čim več lepote duha in ljubezni srca, ki mi ju daje Bog in ju prek mene posreduje drugim:

Ko bi lahko vsak napisan članek spregovoril o okoliščinah, v katerih sem ga napisala, bi se iz njega dala razbrati dobra volja, potrpljenje, zavzetost in požrtvovalnost, s katero je bil pisan. Lahko bi povedal o pozni uri in mojih težkih vekah, ker čez dan ni in ni mogel priti na papir. Stavek za stavkom je prav po polzevo lezel iz stroja. Kako bi tudi mogel hitreje? Treba je bilo skuhati kosilo, dvakrat obešiti perilo, dvakrat preobleči malega polulanca iz mokrih hlač, nekajkrat leteti k telefonu, odpraviti dimnikarja in inkasanta za vodo.

Malemu se zdi nadvse zanimivo, ko gleda valj pisalnega stroja, kako se odmika pod udarci plešočih prstov in spet skoči nazaj na svoje mesto. Zakaj ne bi tega še on poskusil?

Ko pa se te zabave naveliča, odhlača v kopalnico pred pralni stroj in opazuje pretakanje vode v njem. Iz pisalnega stroja mi začnejo skakati besede malo hitreje, kot da si hočejo dati duška, da jih končno pri tem nihče ne moti. Kljub temu bo treba stopiti za malim v kopalnico.

Kakšen prizor! Z umivalnika je snel odtočno cev, jo položil na tla in kot vrabček veselo čofota in čeblja v luži sredi ledeno mrzle kopalnice in se razveseli vsakega curka, ki ga oblije.

Tretjič ga preoblečem in najbolje storim, da odideva na sprehod. Greva proti šoli, saj se šolarji že vračajo. Morda se mi bo spotoma porodila še kakšna misel za članek. Zaman jo pričakujem. Ustaviti se morava pred bagrom, ki je v pločniku izkopal globoko jamo, tako globoko, da morava stopiti tik na rob, če hočeva videti vanjo, in toliko časa čakati, da bager odpelje.

Ali ko bi otroci, ki sem jih eno leto vsako soboto učila verouk, mogli razumeti naglico pred njihovo učno uro in po njej, bi videli, kako rada sem jih imela. V soboto zjutraj je bilo treba že zgodaj na trg, potem pa domá pospraviti in pripraviti in deloma skuhati kosilo. Prej pa še previti, nahraniti in umiti dojenčka. Ko sem priletela domov, je navadno že glasno jokal, saj je bil spet lačen in se ni mogel zadovoljiti z nego svoje skrbne, a nevešče sestrice.

Še in še bi lahko naštevala: o vročičnih očeh in hropenju dojenčka, ki si je „izbral“ za bolezen ravno čas, ko

sem morala napisati oljubljeni članek. O prestrašenih očeh hčerke, ki tako nerada ostane zvečer sama domá, če morava zaradi kakšnega sestanka z možem zdoma. O predavanju, ki sem ga po enomesečnem nočnem pisanju zaprla v predal, ker se je tisti, ki me je zanj prosil, premislil, češ da ga več ne potrebuje; spregovoril bi o moji veliki želji, da bi v njem povedala nekaj lepega, v meni doživetega, v srce segajočega in Bogu všečnega.

Pa saj ni treba, da govorijo stvari!
Vse je zapisano pri Bogu.

V. K.

še prvo, pa drugo, pa tretje!

ČEMU SLUŽIJO PODTIKANJA CERKVI!

Krščansko vero sem prejel od svojih vernih staršev in krščanstvo mi je tista vrednota, po kateri oblikujem svoje življenje. Vera spada k mojemu življenju, odkar se zavedam, in sem z njo neločljivo povezan.

Vse šole sem končal v novi Jugoslaviji; po svoje so mi tudi pomagale pri oblikovanju moje osebnosti. Moram pa iskreno priznati, da me je odnos nekaterih učiteljev in učbenikov do vere zelo motil, tako tendenciozno (= pristransko) in enostransko so namreč prikazovali versko problematiko. Sko-raj redno sem moral poslušati samo senčne strani iz življenja Cerkve, krščanstvo so povezovali s čarovništvom, magijo in drugimi praznoverji.

Toda bolj ko je učitelj kazal nestrpnost do vere, bolj se je v meni oglašal odpor. Nisem mogel razumeti, da se lahko kdo norčuje in poniževalno govori o stvareh, ki so bile tako svete meni in članom moje družine, zlasti svete moji materi.

Zato se še danes večkrat sprašujem,

čemu služijo razne polresnice, podti-kanja in črno-bela tehnika, ko se go-vo-ri o krščanski veri ali katoliški Cer-ki. To gotovo ne koristi dobremu sožit-ju z drugače mislečimi ljudmi.

DELO, Ljubljana, 17. jan. 84/8.

IZŠEL BO BALANTIČ

... marca pa lahko pričakujemo zbirko Balantičevih pesmi, ki so jo ne-koč že tiskali s spremno besedo M. Mejaka, a je bila takrat umaknjena iz tiskarne.

DELO, Ljubljana, 18. jan. 84/6.

OPOMBA NL: Takrat so zahtevali stari partizani, da ne sme tiskana zbir-ka Balantičevih pesmi v prodajo, in so jo odpeljali v Vevče, kjer so jo zmleli. Balantič je bil pač med vojno vaški stražar in domobranec. Zgoraj je 1943 v Kranjčevi hiši v Grahovem, ki jo je dal zažgati Daki.

ZAKAJ PIŠEJO PO JUGOSLAVIJI O SLOVENCIH?

Posebno poglavje so razprave in po-lemike ob vprašanih, kot so jezik, programska jedra, depozit itd. Poseb-nost teh vprašanj je, da se je Slovenija z njimi pojavila in „uveljavila“ širše v Jugoslaviji. Globoko nerazumevanje, na katero so v drugih delih Jugoslavije naleteli argumenti v prid stališčem iz Slovenije (kar gre vrsti razlogov, ki bi

jih bilo potrebno posebej proučiti), je poglobljal že ton polemik, ki je (tudi v Sloveniji) bil včasih nezdržljiv z bolj-šimi navadami in običaji, ki naj bi kra-sili javno besedo.

DELO, Ljubljana, 21. jan. 84/15.

JUGOSLOVANSKA ZUNANJA TRGOVINA Z VZHODNIM BLOKOM UPADA

Potem ko je bilo možno že 1982 za-beležiti lahek upad, se je jugoslovan-ski izvoz v socialistične dežele 1983 znižal za nadaljnjih 10%, uvoz pa za 2%, medtem ko je bilo moč zabeležiti z deželami z močno valuto dvig izvoza za 16% in zmanjšanje uvoza za 6,5%. Te številke so tudi politično po-menljive.

Zadnja tri leta so bili jugoslovanski in zahodni krogi zaskrbljeni zaradi stalnega naraščanja jugoslovanske trgovine z Vzhodom, ki se je, kot se je zdelo, počasi bližal stopnji 50%. Bati se je bilo, da je posebno Sovjetska zveza, ki je največji trgovinski partner Jugoslavije, ta razvoj aktivno pospeše-vala z radovoljnim kupovanjem jugoslo-vanskega blaga: sčasoma bi utegnila narediti iz svojega trgovskega deleža sredstvo političnega pritiska.

Lani sta Jugoslavija in ZSSR izme-njali blaga v vrednosti 6,6 milijard dol-larjev, letos naj bi jih za 6 milijard.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 23. jan. 84/5.

dragi bravci!

Na ljubljanski škofiji se je pred kratkim zbralo k posvetu okrog 30 slovenskih časnikarjev, urednikov in pisa-teljev. Med drugim so ugotovili:

- Gre predvsem za to, da ljudje verski tisk berejo in za svoje versko, duhovno, нравno, človeško, narodno in kulturno življenje prejmejo tisto, kar potrebujejo, si to osebno prisvojijo ter iz tega rastejo.
- Čas s svojimi kriznimi pojavi kliče po odrešenju, po duhovnih vrednotah. Sodobnemu človeku jih mora od-krivati verski tisk. Velike končne vrednote postajajo v naraščajoči zapletenosti svetá vse bolj edino vodilo, stalnica — edino, kar ima neposredno vrednost.
- Verskemu tisku ni treba pristati na nobeno družbeno ureditev. Vsaka pa je zanj sprejemljiva toliko, kolikor temelji na priznanju tistih vrednot, ki so podlaga slehernemu sožitju, spoštovanju svetá vse bolj edino vodilo, svobode. Za te vrednote se mora bojevati.
- Verski tisk, ki ne zastopa svojih vrednot in se zanje ne bojuje, izgublja svojo zakonitost v družbenem živ-ljenju. Nima pravice, da bi se odmikal od stvarnega življenja.

— — —
Lep pozdrav!

Vaši uredniki

NESVOBODNE DRŽAVE

Najbolj znana svetovna organizacija za ugotavljanje stanja človeških pravic v svetu Freedom House v New Yorku je za leto 1983 od 166 držav samo 52 uvrstila med povsem svobodne. Kot deloma svobodne jih označuje 56. V kategorijo povsem nesvobodnih je naštetih 58 držav (41% svetovnega prebivalstva). V to zadnjo kategorijo spada tudi Jugoslavija vse od leta 1945 naprej.

V tej zvezi je zanimivo dejstvo, da skoraj ni primera, ko bi se komunistične diktature vsaj malo demokratizirale, imamo pa cel kup desničarskih diktatur, ki so na miren način prešle v demokracijo. To je npr. Španija in sedaj Argentina.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 26. jan. 84/3.

STREL V KARDELJEVO GLAVO

Še vedno je nepojasnen precizni strel v glavo, ki ga je dobil (Kardelj) na lovu. Zgodil se je pravi čudež, da se je rešil. Na desettisočev primerov eden. Kroglja je ostala v glavi. Vnovič so jo odkrili sedemnajst let pozneje pri obdukciji . . . Mnogi trdijo, da je šlo na lovu samo za nesrečno naključje. Zgodovinarji in pričevalci tedanjih dni ter intrigi, ki so se spletle okrog žalostnega dogodka na lovu, bodo prej ali slej razkrili vso resnico.

DELO, Ljubljana, 26. jan. 84/10.

ZAKAJ VERNIK NE MORE BITI KOMUNIST?

(Op.: Pod tem naslovom se je vršila pred kratkim v Ljubljani okrogla miza, pri kateri so sodelovali verni in neverni. Profesorja bogoslovja Grmič in Stres sta med drugim povedala tole:)

GRMIČ: Če živimo v določeni družbi, imamo do nje tudi določene obveznosti. Hočem reči, da v tej družbi lahko uveljavljamo svoje pravice, če izpolnjujemo tudi določene dolžnosti, sicer so to pravice na papirju in jih ne bomo mogli uveljavljati.

STRES: Človek ima pravice, ker je človek, in ne zato, ker izpolnjuje neka-

tere pogoje. Tudi splošna izjava OZN o človekovih pravicah ne določa nobenih pogojev . . .

GRMIČ: Če vera osvobajanju (človeka) ne nasprotuje, potem nimajo komunisti nobenega razloga, da bi se bojevali proti njej.

STRES: Še marksistična vizija osvobajanja človeka načelno izključuje njegov odnos do presežnega Boga, potem se marksizem in krščanstvo ne skladata.

DELO, Ljubljana, 28. jan. 84/19.

ŠETINC O SZDL

V socialistični zvezi se moramo določneje boriti proti ločevanju ljudi glede na to, ali so verni ali ne. Vera ni ovirala ljudi pri vključevanju v narodnoosvobodilni boj in še manj jih sme ovirati pri graditvi socializma in socialističnega samoupravljanja.

DELO, Ljubljana, 28. jan. 84/4.

„2000“ 25, 26

Dvojna številka revije 2000 — časnika za mišljenje, umetnost, kulturna in religiozna vprašanja — prinaša ob koncu pismo predsedniku skupščine RTV Ljubljana in predsedniku koordinacijskega odbora za stike med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi SLS, v njem pa se zavzemajo (člani društva izdajatelj revije 2000) za vključevanje določenih oddaj z versko vsebino v program televizije.

DELO, Ljubljana, 9. feb. 84/13.

KOMU JE DO PONEUMLJANJA?

Sveta kri in sveti gral je knjiga, ki z neznanstveno obravnavo in popolnim šarlatanstvom zbujata dvome in resnično evangelija.

Pred seboj imamo knjigo Sveta kri in sveti gral, delo angleških časnikarjev Baigenta, Leigha in Lincolna, celoten slovenski prevod. Kakor kaže, gre knjiga dobro v promet. Kako tudi ne, saj je reklama skoraj vsiljiva, hkrati pa ravno dovolj zgečkljiva, da knjiga zamika vrsto kupcev.

V resnici bi na enem mestu res težko našli skupaj toliko laži, zlobnih

podtikanj in namigovanj, kakor jih je v knjigi Sveta kri in sveti gral. Najhuje pa je to, da se o njej sploh ni mogoče resno pogovarjati, čeprav je skoraj vsak stavek sporen. Ko bi hotel kdo zavrniti vse napačne in dvomljive trditve, bi moral napisati dvakrat debelejšo knjigo. Da niti ne govorimo o zgodovinskih napakah in prevajalskih spodrsrljajih.

Človeku se zbudi vprašanje, čemu takšna knjiga na slovenskem knjižnem trgu. Kot informacija je hudo sporna, saj gre v bistvu le za senzacionalne podmene in ugibanja. V svetovni literaturi je vrsta odličnih knjig resnih avtorjev, ki govorijo o Jezusu resno in znanstveno neoporečno in res ni bilo treba iskati najbolj vprašljivega besedila. Še tako površen bravec seveda ne more spregledati protiverske osti v knjigi angleških časnikarjev. Če naše založbe ne uvrščajo v svoje programe verskih knjig, vsaj za protiverske lahko rečemo, da ob njih nimajo nobenih pomislekov. Očitek verske propagande utegne biti dokaj nevaren, protiverske propagande pa sploh ne bo nihče očital.

Krščanski bravec, ki dobro pozna vsebino svojega verovanja, se bo ob branju nasmehnil; pri vseh tistih, ki se še iščejo ali jih mučijo dvomi, pa bo knjiga dvome okrepila ali jih zasejala. In zdi se, da je prav zburjanje dvoma o resničnosti krščanskega oznanila eden od ciljev te knjige.

Sicer resna in vsega spoštovanja

naša luč

najlepši dar
čez vse leto

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (domà) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja domà. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečaji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

vredna založba, ki je knjigo poslala na slovenski knjižni trg, je lahko imela samo dva cilja: komercialnega ali propagandnega.

Razumljivo je, da se založbe občasno zatekajo k izdajam, ki gredo v denar. To samo na sebi ni nič hudega, zlasti še, če dobiček porabijo za izdajo koristne knjige, ki sama ne bo prinesla dobička. Toda tudi komercializem ima svoje meje. Kaj bi se zgodilo, ko bi se na primer neka založba spomnila in izdala v podobnem tonu napisano knjigo o Marxu, Leninu ali kakšni veliki osebnosti iz naše revolucije? Takšna knjiga najbrž ne bi nikoli prišla v knjigarne. O Kristusu je seveda mogoče pisati, kar ti je prišlo na pamet, ne da bi te kdo klical na odgovornost; popolnoma varno je.

Seveda je še huje, če so založbo vodili propagandni cilji, se pravi, smešenje osebnosti, ki je velikemu delu svobodnih občanov domovine sveta. Takšno smešenje zbuja in pogloblja ozačje nezaupanja in ustvarja versko nestrpnost.

Vsekakor je založba premalo mislila na tisti del naše družbe, ki se je opredelil za vero v Kristusa. Izgovor, da je treba spoštovati svobodo „znanstvenega raziskovanja“ (narekovaji so namerni, saj je knjiga Sveta kri in sveti gral skregana z vsemi znanstvenimi načeli) oziroma umetniškega ustvarjanja, je seveda iz trte izvit. Svoboda temelji na medsebojnem spoštovanju. Če spoštovanja ni, tudi svobode ni. Mojo svobodo ne samo določa, temveč jo omogoča svoboda drugega.

Če se je slovenski vernik ob knjigi Sveta kri in sveti gral čutil prizadete, bi se bilo treba o nekaterih stvareh odkrito pogovoriti. Mar ne?

DRUŽINA, Ljubljana, 5. feb. 84/4.

pisali ste nam

O RAZMERAH DOMA

(nadaljevanje)

• Gotovo je ena najlepših stvari danes v slovenski Cerkvi PRIZADEVANJE ŠKOFOV za enotnost med vernimi. Škofje se redno dobivajo k pogovorom in se o vseh stvareh, ki zadevajo slovensko Cerkev, med sabo pomenijo. Tako veliko lažje ustvarjajo enotnost med slovenskimi katoličani. Izjema je naslovni škof Grmič, ki morda misli,

ZEDINJENA SLOVENIJA
RAMON L. FALCON 4158
CAPITAL FEDERAL

22. slovenska otroška kolonija v domu dr. Hlančiča v Gardoli.

Michael Hlanča

Dragi dušni pastirji slovenskih vseelijcev v Evropi.

Ze dva in dvojnseto leto, na koncu starega in v začetku novega leta, živi v oazi, ki jo je ustvaril pokojni dukovnik dr. Rudolf Hlančič slovenska otroška kolonija, naša počitniška sola. Zbralo se nas je 83 deklic in fantov.

Pošiljamo vam in vašim faronom prisrčne pozdrave in vam želimo blagoslovljeno leto 1984.

Lucica Kobi
Nika Skulj
Vercina
Biserka Skulj
Tatjana
Andrejka Tomazin
Sosi Dobovec
Lilka Tomazin
Anijela Augustin
Klavska Zabelj
Svetla Stoka
Ljupka Štefanič
Sosi Potocnik
Rode Heleno
Jurez Kocum
Andrejka
Stariha
Stanjanka Sclom
Tomaz Euzel
Slabe Andrej
Yani dronel Kocin
Andrij Bajde
Andrij Hluschegger
Veronika Natovrh
Erica Orablin
sonja M. Gregar
Marta Bajda
Marta Bajda
Ana Zabelj
Majke Ze
Lilka Štefanič
TATJANA Hlanča

da ravna prav, pa ga partija povsod uporabljaja za svojo propagando.

- V Sloveniji se veliko piše in se izdaja VELIKO KNJIG. Morda je zanimivo to, da skušajo nekatere knjižne založbe vključiti v svoj program takšna dela, ki jih je včasih izdajala Mohorjeva družba. To je posebno opaziti pri Slovenski matici.

- Nova leposlovnna revija CELOVŠKI ZVON je bil predstavljen v Ljubljani v prostorih PEN-kluba. Pri predstavitvi je glavni urednik potegnil izvod Celovškega zvona iz barigle (sodiča), ki jo uporabljajo na Zili pri štehanju. Navzoči so razumeli to primerjavo s Primožem Trubarjem, ki je moral pred 400 leti ti-

hotapiti slovensko sveto pismo iz Nemčije v Slovenijo v sodih. Tako je zastopnik oblasti ponudil „vsakršno pomoč, ki bi si jo izdajatelj Zvona želeli“. Najbrž je bil tu mišljen tudi denar. A v zavesti, da „kogar kruh jem, tistega pesem pojem“, so denar odklonili. Jasno je, da bo moral Zvon, če bo v pisanju kritičen in nepristranski, v Slovenijo kmalu samo še v sodih.

- V CANKARJEVEM DOMU hočejo organizirati med drugim tudi široko tribuno pogovorov, ki naj bi bila zelo odprta. K njim vabijo tudi verne. V teh pogovorih se proti Cerkvi in proti veri ne govori naravnost. Kljub temu je treba to „odprto“ tribuno jemati z nezapanjem. Pripravili so npr. v stekleni

dvorani Cankarjevega doma ciklus predavanja za vse leto. Šest, sedem predavateljev bo govorilo o stvareh, ki zadevajo vse člane slovenske družbe, predavanja pa pripravljaja krožek pri marksističnem centru za kulturo — torej gre vse skozi določeno rešeto. Dokler smejo govoriti samo nekateri izbranci in ne tudi kakšen katoliški predavatelj, lahko še toliko poudarjajo odprtost tribune — te v resnici ni.

- Tudi SLOVENSKA MATICA organizira takšne večere. Pripravila je že načrt vse leto. Govorili bodo med drugim tudi o Lutru, Primožu Trubarju in slovenski teologiji (tako imenujejo teologijo socializma). Čeprav se je Slovenska matica dolgo časa praznovanja 100-letnice rojstva največjega slovenskega katoliškega pisatelja Ivana Preglja otepal, je končno le organizirala celodnevni simpozij o njem.

- Vršil se je tudi simpozij o Primožu Trubarju na FILOZOFSKI FAKULTETI. Po kratkem predavanju Brede Pogorelec je interveniral dr. Toporišič. Povedal je, da so se v vseh časih slovenske zgodovine pojavljali duhovi, ki so nas hoteli vključiti v-tuj kulturni krog, a vedno so se našli pametni ljudje, ki so te poskuse uvideli in zavrli. Bolj kot kdaj koli, je rekel Toporišič, smo danes v nevarnosti, da nas pod lepimi gesli enotnega pretopijo v jugoslovanski kulturni prostor.

- Naši SLOVENISTI velikokrat opozarjajo na ohranjanje slovenstva. Večina njih je proti spremembam pri učnih programih. Pred kratkim je izšel nov učbenik, ki ga je napisal Bohanec. Cankarja, ki so ga njega dni po slovenskih šolah obravnavali po 20 do 25 ur, je spravil na 1 do 4 ur. Pri tem je poudaril določene vidike, ki so bili včasih čisto brez pomena. To ravnanje spominja na Bohančevo početje pred nekaj leti ob uvedbi predmeta svetovne književnosti. Tudi takrat je pisal. Pri tem mu pa ni šlo toliko za prikaz tuje literature kot za politizacijo, ideologizacijo le-te. Tižišče njegovega obravnavanja je bila primerjava med raznimi vzhodnimi verami in krščanstvom. Misel je bila: ver je veliko, edino sprejemljiv pa je znanstveni pogled na svet, ki je kajpada ateističen. Jasen je bil njegov načrt pripeljati mladino do verske brezbriznosti.

*Luciana
Kuzman
Kuzman
Nij Marko
Lina Cenral
Rudolf Smerin
Nacho Potonke
Matjazi Kei
Aleksander Hirschberger
Mojan Koli
Demi Spertger
Zemir Boltija
Lamirien Matija
Ljubal in P. P.
Erika K. Laci
Ljiljana
Ani Porez
Marija Puy
Ljiljana
Ljiljana
Ani Zarnit
Mojan Koli
Ljiljana
Ljiljana
Ljiljana
Ljiljana
Ljiljana*

*Maja Zupane
Mojca Vombler
Marela A. Skvarica
Barbara Kol
Danilo Dobovrš
Veronika Komig
Aleksandra Jaka
Alenka Krištof
Rudolf Willempert
Andrejka K. K.
Omo info Veronika Čop
Valeri Bada
Olga Zabelj
Mojca Vombler
Diana A. Sakerler
Ljiljana Vombler
Danika Zupane
Barbara Zupane
Veronika Zupane
Marta P. Selaj
Mojca Zupane
Mojca Vombler
Danilo Dobovrš
Rudolf Smerin
Mojca Vombler
Demi Bergant
Rudolf Willempert
Mojca Vombler
Gabriel Smerin
Ljiljana Zupane*

*Bojko Tomnik
A. Kramnik
Danika Zupane
Ljiljana
Gregor Smerin
Mojca Vombler*

oglasi

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občujte med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.
- Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.
- PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.
- Zaradi selitve PRODAM v centru Bleda HIŠO z gospodarskim poslopjem (1600 m² ograjen vrt, zelo lepa lega). — Pojasnila daje: Alois Trießnig, A-9585 Müllnern 2, tel. (0 42 57) 28 10, ga. Thekla.
- Zamenjam lastniško dvosobno stanovanje v Ljubljani za stanovanje ob morju. — Informacije dobite po telefonu: Nemčija 0 71 61 - 76 109.
- Ugodno PRODAM hišo v gradnji (prva faza) z 10 a zemlje v Novem mestu. — Marta Kapš, Slakova 2/a, Yu-68000 Novo mesto. Tel. 068/24248.
- PRODAM dvosobno stanovanje z vsemi pritliklinami in 60 m² vrta v Mariboru-Studenci. — Cena: 40.000 mark. — Graber, Dachauer Str. 34, D-8000 München 2.
- PRVI SLOVENSKE KOVANCI — Na razpolago imamo še nekaj zlatih in srebrnih kovancev, izdanih 1978. Kovanci so izredno darilo in naložba. Na kovancih so Cankar, Prešeren, Trubar, Baraga, Slomšek in Krek, na drugi strani pa Bled, Brezjanska Marija, zemljevid Slovenije, vojvodski prestol, grb Ljubljane in Maribora. — Informacije: Dr. Peter Urbanc, 1 Daleberry Place, Don Mills, Ont. M3B 2A5 Kanada.
- KUPIM staro kmečko hišo (ki se da renovirati) z vrtom na Bledu ali širši okolici. — Ponudbe s ceno pošljite na uredništvo NL pod šifro „Bled in okolica“.
- Zdomcu PRODAM večjo novejšo hišo z velikim vrtom v centru Maribora. — Pojasnila daje: Blenn, Jakob-Henle-Str. 5, 3400 Göttingen, BRD.
- V bližini Radenc PRODAM nedograjeno stanovanjsko hišo. — Informacije: tel. 0 61 36 / 77 24 BRD.
- Novejšo hišo v predmestju Celja z lokali in centralno kurjavo itd., in enako hišo v Mariboru, PRODAM po zelo nizki ceni v DM ali primernih devizah. — Kupci naj se obrnejo osebno ali pisмено na: Ivan Jazbec, Maximgorki 9, Sava, 63000 Celje ali Pavel Zupanc, Finžgarjeva 4, 62000 Maribor.
- SLOVENEK, trenutno v Münchnu, urejen, izobražen, osamljen v tujini, želi spoznati pribl. 35 let staro dobrosrčno Slovenko za skupno družinsko življenje. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (Štev. 4).

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

smeh nam pomaga, da mileje sodimo vse, kar nismo mi (andrič)

Zet svoji tašči: „Pozdravljena! Koliko časa pa nameravaš to pot ostati?“

„Dokler vam ne bom nadležna.“

„Tako kratko?“

o

Mati: „Petrček, kaj si pa pravzaprav želiš za god?“

„Oh, z vsem sem zadovoljen, pa če bo tega še tako veliko.“

o

Vinska bratca se srečata zjutraj pod mostom.

„Ali si že kaj zajtrkoval?“

„Še nobene kaplje.“

o

„Ali je tvoja žena svojo čudovito postavo ohranila?“

„Ne le ohranila, celo podvojila jo je.“

o

Uradnika se pripravata.

„Vi ste največji bedak, ki je na svobodi.“

„Vi ste pa odrasli tepec.“

Tedaj se mednju vmeša šef: „Gospoda, zdi se mi, da popolnoma pozabljata, da sem tukaj jaz.“

o

Oče tolaži pravkar poročenega sina: „Vsi mladi zakoni se pripravajo. Tvoja mati in jaz sva imela dva ali tri resne spore, dokler nisva prišla do tega, da sem načelno jaz v zmoti.“

o

Srečata se kmeta.

„Sem slišal, da je tvojega konja ščipalo po vampu. Kakšno zdravilo si mu dal?“

„Petrolej.“

Čez tri tedne se spet srečata.

Drugi kmet prvemu: „Ali veš, da je moj konj po potroleju crknil.“

„Moj takrat tudi.“

o

Gost natakarku: „Kaj ste vlili v moj kozarec prej: viski ali vodo?“

„Viski.“

„No, potem je pa še možno, da pridem do njega.“

o

Mož v krčmi svoji ženi, ki si ogleduje jedilni list: „Kaj boš pa ti naročila, debeluška?“

o

„Včeraj si bil pa čisto pod paro.“

„Neumnost!“

„Saj si sam rekel.“

„Vidiš, kakšne neumnosti človek govori, če je pod paro.“

o

Sosedov fant priteče v gostilno: „Kočar, vaša hiša gori!“

„Kaj, že danes?“

o

„Ali se dobijo v tej gostilni tudi jedi za sladkorne bolnike?“

„Se, samo cene so slane.“

o

Na vlaku.

„Kaj vlak že pelje?“

„Ali misliš, da bodo zaradi tebe hiše mimo nosili?“

o

Krčmar stalnemu gostu, ki sedi v kotu zelo žalosten: „Kaj ti pa je?“

„Moja žena je ušla z mojim najboljšim prijateljem in življenje je tako nesmiselno brez njega.“

o

Dva nova bogataša prvič stavita pri konjskih tekmah in to na najlepšega konja. Ta priteče skozi cilj zadnji.

„Nič zato,“ pravi eden od njiju, „saj bi v našem stanovanju itak ne bilo zanj prostora.“

o

Obupana žena možu: „Ko bi bil imel ti vsaj iskrico ljubezni do mene, ne bi nikdar postal moj mož.“

o

„Ti me imaš za popolnega idiota!“

„Ne, nihče ni popoln.“

KAKO PREPOZNAVATI
KRIVCE ZA TO
TEMO?

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3540 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalari, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. (21) 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, 14 Rue du 5 Decembre, 578000 Merlebach. (Tel. (8) 781 47 82).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,

57800 Freyming-Merlebach.

Jože Kamin, Presbytère catholique, Rue de l'Eglise, 57600 Forbach,

(Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Köpplinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).